

T.C.
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
MÜZİK BİLİMLERİ ANABİLİM DALI

**TÜRK MÜZİĞİ DEVLET KONSERVATUVARI
ÖĞRENCİLERİNİN ÇALGI EĞİTİMİNE YÖNELİK
TUTUMLARI VE ÇALGI BAŞARILARININ
İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

YILMAZ YAVUZ

Tez Danışmanı: Prof. Dr. İlgar İMAMVERDİYEY

GAZİANTEP
NİSAN 2022

T.C.
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
MÜZİK BİLİMLERİ ANABİLİM DALI

Tezin Başlığı: Türk Müziği Devlet Konservatuvarı Öğrencilerinin Çalgı Eğitimine Yönelik Tutumları Ve Çalgı Başarılarının İncelenmesi

Adı ve Soyadı: Yılmaz Yavuz

Tez Savunma Tarihi: 19/04/2022

Sosyal Bilimler Enstitüsü Onayı

Doç. Dr. Erol ERKAN
SBE Müdürü

Bu tezin Yüksek Lisans tezi olarak gerekli şartları sağladığını onaylarım.

Dr. Öğr. Üyesi Hasan AÇILMIŞ
Enstitü ABD Başkanı

Bu tez tarafımca (tarafımızca) okunmuş, kapsamı ve niteliği açısından bir Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Prof. Dr. İlgar İMAMVERDİYEV
Tez Danışmanı

Bu tez tarafımızca okunmuş, kapsam ve niteliği açısından bir Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri:

İmzası

Prof.Dr. Ersan Çiftçi (Jüri Başkanı)

Prof.Dr. İlgar İmamverdiyev

Doç.Dr.Zinnur Gerek

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım “Türk Müziği Devlet Konservatuvarı Öğrencilerinin Çalgı Eğitimine Yönelik Tutumları ve Çalgı Başarılarının İncelenmesi” başlıklı tez çalışmada;

- Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Tez çalışmada yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
- Bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

İmza:

Adı ve Soyadı: Yılmaz Yavuz

Tezin Savunma Tarihi:19/01/2022

ÖZET

TÜRK MÜZİĞİ DEVLET KONSERVATUVARI ÖĞRENCİLERİNİN ÇALGI EĞİTİMİNE YÖNELİK TUTUMLARI VE ÇALGI BAŞARILARININ İNCELENMESİ

Yavuz, Yılmaz

Yüksek Lisans Tezi

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzik Bilimleri Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Prof. Dr İlgar İmamverdiyev

Nisan 2022, 62 Sayfa

Bu araştırmanın amacı, Gaziantep Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuvarında öğrenim gören öğrencilerin bireysel çalgılarına ilişkin tutumları ile çalgı icralarındaki başarılarını incelemektir. 2020-2021 akademik yılının bahar yarıyılında Türk müziği, Ses Eğitimi ve Türk Halk Oyunları bölümünde öğrenim gören toplamda 191 öğrencinin demografik özelliklerini belirleyen kişisel bilgi formu ile bireysel çalgı eğitimi dersine yönelik tutumlarını ölçmek için tutum ölçeği uygulanmış ve iç tutarlık katsayısı ($\alpha = .776$) bulunmuştur. Öğrencilerin çalgı performanslarını değerlendirebilmek için araştırmacı tarafından geliştirilen ve uzmanlar tarafından onaylanan “Çalgı Performansı Değerlendirme Formu” oluşturulmuştur. Elde edilen veriler istatistiki olarak incelenerek, geliştirilen bu formun güvenirlik katsayısının ortaya konması amacıyla değerlendirmede bulunan uzmanlar arası uyuma bakılmış (Kendall’s W) ve uyum katsayısının $W = ,897$ ve $p = ,000$ olduğu saptanmıştır. Araştırmanın sonucunda, öğrencilerin bireysel çalgı eğitimine yönelik olarak eğitim gördükleri çalgılara karşı yüksek düzeyde olumlu tutum sergiledikleri, çalgı performanslarının orta düzeyde olduğu, öğrencilerin akademik başarı puanlarının yüksek düzeyde olduğu, öğrencilerin çalgıya ilişkin yüksek tutumlarının akademik başarıları üzerinde olumlu etkisinin olduğu, öğrencilerin çalgı performans puanları ile çalgı eğitimine yönelik tutumları ve akademik başarı puanları arasında anlamlı bir ilişki olduğu ve çalgıya ilişkin yüksek tutumları ile başarıya ilişkin yüksek puanlarının icra performansları üzerinde etkisinin olduğu, bu sebeple tutum ve akademik başarının birlikte pozitif yönde artışlarının icra performansını da olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar kelimeler: Tutum, Tutum ölçeği, Çalgı Performansı, Çalgı Eğitimi, Akademik Başarı.

ABSTRACT

THE STUDY OF THE ATTITUDES OF TURKISH GOVERNMENT CONSERVATORY STUDENTS' TOWARDS INSTRUMENT EDUCATION AND THEIR ACHIEVEMENTS OF THE INSTRUMENT.

Yavuz, Yılmaz

Master's Thesis

Institute of Social Sciences Department of Musical Sciences

Thesis Advisor: Prof. Dr İlgar İmamverdiyev

April 2022, 62 Pages

The aim of this research is to study the attitudes of students' towards their individual instruments and their success in instrument performances who study at Gaziantep Conservatory of Turkish Music. In the Spring Semester of the 2020-2021, a personal information form, that identifies the demographic characteristics of total of 191 students in the Department of Turkish Music, Voice Education and Turkish Folk Dances, and an attitude form were utilized to evaluate their attitudes towards the individual instrument training course, and the internal consistency coefficient ($\alpha = .776$) were found out. In order to measure the instrument performance of the students, the "Instrument Performance Evaluation Scale" was composed which was developed by the researcher and approved by the experts. By analyzing the acquired data statistically, so as to disclose the reliability coefficient of this developed scale, the agreement between the experts who made the evaluation was checked (Kendall's W), and the coefficient of agreement was found to be $W = .897$ and $p = .000$. Considering the research, it was found that the students displayed a high level of positive attitude towards the instruments they studied for individual instrument education, the instrument performance was moderate, the academic achievement scores of the students were high, the students' high attitudes towards the instrument had a positive effect on their academic achievement, and the students' instrument performance scores were correlated with each other. It has come to a conclusion that there is a substantial relationship between their attitudes towards instrument training and their academic achievement scores, and that their high attitudes towards the instrument and their high achievement scores have an effect on their performance, so positive increases in attitude and academic achievement also affect performance positively.

Keywords: Attitude, Attitude scale, Instrument Performance, Instrument Training, Academic success

ÖNSÖZ

Yüksek Lisans Tez çalışmamda araştırma sürecinin başından sonuna kadar ilgi ve desteğini esirgemeyen, çalışmamı bilimsel temeller ışığında şekillendiren engin bilgisi ve tecrübesiyle bana çok yardımcı olan danışmanım Prof. Dr. İlgar İMAMVERDİYE'ye

Çalışmamın her aşamasında büyük bir incelikle, titizlikle ve itinayla bana yol gösteren kıymetli müdürümüz Doç. Dr. Zinnur GEREK ve Dr. Öğr. Üyesi Hasan AÇILMIŞ' a,

Geliştirdikleri “Bireysel Çalgı Eğitimine Yönelik tutum Ölçeği” ni araştırmamda kullanmama izin veren Prof. Dr. Onur TOPOĞLU'na ve Dr. Öğr. Üyesi Evin ERDEM'e,

Çalgı Performansı Değerlendirme Formunu oluşturmamda katkı sağlayan Gaziantep Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuarı öğretim elemanlarına,

Araştırmama değerli bilgileriyle katkıda bulunan Dr. Öğr. Üyesi Eren LEHİMLER'e,

Araştırma süresince karşılaştığım zorlukları aşmamda bana her zaman destek olan sevgili eşim Nurcan YAVUZ'a bana büyük bir motivasyon kaynağı olan sevgili oğullarım Berk YAVUZ, Doruk YAVUZ' a ve sevgili hocam Hamdi Hikmet GEÇİN'e, gönülden teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖZET	1
ABSTRACT	2
ÖN SÖZ	3
İÇİNDEKİLER.....	4
TABLolar LİSTESİ.....	6
EKLER LİSTESİ	7
KISALTMALAR.....	8

GİRİŞ

A. Araştırmanın Konusu ve Problemi	9
B. Araştırmanın Amacı.....	11
C. Araştırmanın Önemi	11
D. Araştırmanın Yöntemi	11
Verilerin Toplanması.....	12
Bireysel Çalgı Dersine Yönelik Tutum Ölçeği	13
Çalgı Performansı Değerlendirme Ölçeği	13
Uzman Görüş Formu	14
Verilerin Analizi.....	14
E. Sayıtlar.....	15
F. Sınırlılıklar.....	15
G.Tanımlar.....	15
H. Konu ile İlgili Ulusal ve Uluslararası Tezler/Çalışmalar.....	16
Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar.....	16
Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar	19

I. BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

1.1. Eğitim	22
1.1.1. MüzikEğitimi,Amacı ve Genel kapsam.....	23
1.2. Müzik Eğitiminin Türleri	25
1.2.1. Genel Müzik Eğitimi.....	25
1.2.2. Özenen Müzik Eğitimi.....	25

1.2.3. Mesleki Müzik Eğitimi.....	26
1.3. Müzik Eğitiminde Çalgı Eğitiminin Yeri ve Önemi	26
1.4. Çalgı Eğitimi ve Amacı	26
1.4.1. Çalgı Performansı.....	27
1.4.2. Bireysel ve Toplumsal Yönüyle Çalgı Eğitimi.....	28
1.5. Tutum Kavramı	28
1.6. Tutum Bileşenleri	28
1.6.1. Bilişsel (Zihinsel) Bileşen.....	29
1.6.2. Duyuşsal Bileşen.....	29
1.6.3. Davranışsal Bileşen.....	29
1.7. Tutumun İşlevleri	30
1.7.1. Tutumun Yararlı İşlevi.....	30
1.7.2. Tutumun Benlik Koruma İşlevi.....	30
1.7.3. Tutumun Benlik Açıklayıcı İşlevi.....	31
1.7.4. Tutumun Bilgi Kazandıran İşlevi.....	31
1.8. Tutumun Özelliklerinin Tutuma Etkileri	31
1.9. Akademik Başarı	32
1.10. Tutum ve Akademik Başarı Arasındaki İlişki	32
1.11. Çalgı Eğitiminde Tutumların Önemi	33

II.BÖLÜM

BULGULAR VE TARTIŞMA

SONUÇ VE ÖNERİLER

KAYNAKÇA	44
EKLER.....	51

TABLOLAR LİSTESİ

Sayfa

Tablo 1 Tutum, Performans ve Akademik Başarı Puanlarının Spearman Sıra Farkları Korelasyon Analizi Sonuçları	34
Tablo 2 Performans, Tutum ve Akademik Başarı Puanlarının Çoklu Regresyon Analizi Sonuçları.....	35
Tablo 3 Performans, Tutum ve Akademik Başarı Puanlarının Çalgı Grupları Değişkenine Göre Yapılan Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları	36
Tablo 4 Performans, Tutum ve Akademik Başarı Puanlarının Sınıf Değişkenine Göre Yapılan Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları	37
Tablo 5 Performans Puanlarının Çalgı Türü Değişkenine Göre Yapılan Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları.....	38
Tablo 6 Performans Puanlarının Çalışma Sıklığı Değişkenine Göre Yapılan Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları.....	39

EKLER LİSTESİ

	Sayfa
EK 1	51
EK 2	52
EK 3	53
EK 4	54
EK 5	55
EK 6	56
EK 7	57
EK 8	58
EK 9	59

KISALTMALAR

THM: Türk Halk Müziği

TDK: Türk Dil Kurumu

GAÜN: Gaziantep Üniversitesi

GSL: Güzel Sanatlar Lisesi

TMDK: Türk Müziği Devlet Konservatuvarı

GİRİŞ

Müzik, duygularımızı, düşüncelerimizi sesler aracılığı ile ifade etme sanatıdır. varoluşumuzdan günümüze kadar geçen süreçte insanoğlu müziği, bireysel ve toplumsal gelişimlerinde kendilerini daha iyi bir ifade etme şekli olarak görmüş ve yaşadıkları durumları, olayları açıklamada, duygularını göstermede, müziği bir sanat olarak yaşamlarına katmıştır. Müzik toplumların sosyal yaşantılarında, siyasi yapılarında, askeri ve dini anlayışlarında gelenek ve göreneklere göre şekil almış geçmişten günümüze varlığını sürdürmüştür. Müzik, insanlar var olduğu sürece her zaman hayatın içinde hem bir eğitimi alanı, hem de bireysel veya toplumsal olayları ve durumları ifade etmede bir sanat unsuru olarak yer alacaktır. Bu sanat unsurunun önemli bir dalı da müzik eğitimidir. Müzik eğitiminin küçük yaşlardan itibaren sistematik olarak verilmesi bireyin müzik bilgisini, müzik beğenisini ve müzik eğitiminin amacına yönelik istendik davranış biçimlerinin kazanılmasında çok önemli rol oynar. Müzik eğitiminin diğer bir boyutu da çalgı eğitimidir. Çalgı eğitimi, bireyin çalgısını tanıyabilmesi, çalgısına ilişkin temel davranışları kavrayabilmesi bireyin bilişsel, duyuşsal ve devinişsel yönlerinin bir bütün halinde gelişebilmesi bakımından önemlidir.

A. Araştırmanın Konusu ve Problemi

Öğrencilerin çalgı eğitimine yönelik tutumları çalgı performansındaki başarı durumunu doğrudan etkilemektedir. Bunun yanı sıra kullanılan materyaller, öğretim yöntem ve teknikleri ile öğretim ortamının koşullarının uygun olması diğer önemli faktördür. Öğrencilerin çalgı eğitimi dersine yönelik yaklaşımları ve çalgılarına ilişkin tutumları çalgı icrasındaki başarının ön koşuludur. Bu nedenle öğrencilerin çalgı dersine yönelik tutumlarının pozitif olması son derece önemlidir. Çalgı eğitiminde başarıyı etkileyen bir takım belirleyici unsurlar vardır. Bunlar; sınıf düzeyi, cinsiyet, enstrüman kalitesi, çalgı ders programları, öğretim elemanı ve dersi işleyiş biçimi,

geçmiş müzikal deneyimler vb. değişkenler sayılabilir. Bunun yanı sıra çalgı eğitiminde bireysel farklılıkların ve eğitim ortamının da başarıda önemli derecede etkili olduğu unutulmamalıdır. Bu araştırmada Türk Müziği Devlet Konservatuvarında bireysel çalgı eğitimi gören öğrencilerin sınıf düzeyleri, öğrenim gördükleri bölümler, çalgı performansları, çalışma sıklıkları, akademik başarıları ve öğrenim gördükleri çalgı türleri ile bireysel çalgı dersine yönelik tutumları ve çalgı icralarındaki başarıları arasında nasıl bir ilişki olduğu araştırmamızın problem durumunu oluşturmaktadır. Bu amaçla çalışmamızda aşağıda belirtilen sorulara cevaplar aranmıştır.

1. Öğrencilerin çalgı dersine yönelik tutumları ile çalgı performans düzeyleri ile akademik başarıları arasında nasıl bir ilişki vardır?
2. Öğrencilerin çalgı dersine yönelik tutumları ile akademik başarıları arasında nasıl bir ilişki vardır?
3. Öğrencilerin çalgı performans düzeyleri ile akademik başarıları arasında nasıl bir ilişki vardır?
4. Öğrencilerin çalgı performans düzeyleri ile çalgı dersine yönelik tutumları ve akademik başarıları arasında nasıl bir ilişki vardır?
5. Öğrencilerin çalgı performans puanları ile öğrenim gördükleri çalgı grupları değişkenine göre arasında nasıl bir ilişki vardır?
6. Öğrencilerin çalgı dersine yönelik tutumları ile öğrenim gördükleri çalgı grupları arasında nasıl bir ilişki vardır?
7. Öğrencilerin akademik başarıları ile öğrenim gördükleri çalgı grupları arasında nasıl bir ilişki vardır?
8. Öğrencilerin performans, tutum ve akademik başarıları ile öğrenim gördükleri sınıflar arasında nasıl bir ilişki vardır?
9. Öğrencilerin çalgı performans düzeyleri ile öğrenim gördükleri çalgıların türleri arasında nasıl bir ilişki vardır?
10. Öğrencilerin performans düzeyleri ile çalgı çalışmaya ayırdıkları zaman arasında nasıl bir ilişki vardır?

B. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, Gaziantep Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuvarında lisans eğitimine devam eden öğrencilerin meslek çalgılarına yönelik tutumları ile çalgı icralarındaki başarılarının sınıf düzeyleri, öğrenim gördükleri bölümler, çalışma sıklıkları, çalgı performansları, akademik başarıları ve öğrenim gördükleri çalgı türleri gibi bu değişkenlikler bakımından inceleyerek karşılaştırmaktır.

C. Araştırmanın Önemi

Araştırma, Gaziantep Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin meslek çalgılarına yönelik tutumlarını anlayabilmek, çalgı performanslarındaki icra başarılarını ölçebilmek ve bu amaçla bir performans ölçeği geliştirebilmek bakımından önemlidir.

D. Araştırmanın Yöntemi

Bu çalışma, Gaziantep Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarının Türk Müziği, Ses Eğitimi ve Türk Halk Oyunları Bölümünde öğrenim gören öğrencilerin bireysel çalgı eğitimi dersine yönelik tutumlarıyla, çalgı performansı ve akademik başarıları arasında bir ilişkinin olup olmadığını araştırmak için yapılmıştır. Bu nedenle nicel araştırmalarda sıkça kullanılan korelasyon araştırma türü kullanılmıştır. Korelasyon türü ilişki aranan araştırmalarda, değişkenlerin birlikte değişip değişmediği, birlikte bir değişim var ise bunun nasıl olduğu anlaşılmaya çalışılır. Çalışmada Topoğlu ve Erden (2012) tarafından geliştirilen “Bireysel Çalgı Eğitimi Dersine Yönelik Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçeğin güvenilirliğinin devam edip etmediği sorusuna yönelik olarak tekrar güvenirlik çalışması yapılmıştır. Tutum ölçeği 2020-2021 öğretim yılı bahar yarıyılında öğrenim gören 191 öğrenciye uygulanmış ve iç tutarlık katsayısı ($\alpha = .776$) bulunmuştur. “Test güvenirlik katsayısı (0) ile (+1) arasında değer alır. Bu korelasyon katsayısı 1’e yaklaştığı ölçüde iki uygulamadan elde edilen birbirine yakın olduğunu, 0’a yaklaştığı ölçüde ise iki uygulamadan elde edilen puanların birbirinden farklı olduğu anlamını taşır. Dolayısıyla Bir testin güvenirlik katsayısının en az (0.70) olması gerekir” (Sönmez & Alacapınar, 2016). Araştırmada bulunan ($\alpha = .776$) iç tutarlık katsayısı dikkete

alındığında yapılan uygulama sonucunda tutum ölçeğinin güvenilirliğinin devam ettiği ve kullanılabilir olduğu söylenebilir.

Çalgı performansı değerlendirme formu araştırmanın amacı doğrultusunda çalgı performanslarını değerlendirmek üzere araştırmacı tarafından geliştirilmiştir. Türkiye genelinde Türk Müziği Devlet Konservatuvarları, Güzel Sanatlar Fakültesi, Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği ve Devlet Konservatuvarları bünyesinde görev yapan alanında uzman 56 akademisyen ile yapılan görüşler doğrultusunda çalgıda performans sürecini etkileyen ölçütler belirlenmiş ve maddelere dönüştürülmüştür. Form için hazırlanan sorular tekrar uzman görüşlerine sunulmuş ve elde edilen geri bildirimler doğrultusunda çalgı performanslarını değerlendirebilmek için 10 adet soru hazırlanmış ve kapsam geçerliği ortaya konulmuştur. Geliştirilen ölçeğin güvenirlik katsayısının ortaya konması amacıyla değerlendirmede bulunan uzmanlar arası uyuma bakılmış (Kendall's W) ve uyum katsayısının $W = ,897$ ve $p = ,000$ olduğu gözlemlenmiştir. “Güvenirlik şu ya da bu şekilde hesaplanmış bir korelasyon katsayısı (r) ile belirlenir ve sıfır ile bir arasında değişen değerler alır. Değer 1.00' e yaklaştıkça güvenirliğin yüksek olduğu kabul edilir (Karasar, 2012). Dolayısıyla elde edilen veriler doğrultusunda geliştirilen çalgı performansı değerlendirme ölçeğinin güvenirliği belirlenmiştir.

Araştırmanın çalışma grubunu 2020-2021 öğretim yılı bahar yarıyılında Gaziantep Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarının Türk Müziği, Ses Eğitimi ve Türk Halk Oyunları Bölümlerinde öğrenim gören toplam 191 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışma grubu, öğrencilerin sınıf düzeyi, okudukları bölüm, seçmiş oldukları çalgıları, çalışma sıklıkları, çalgı icralarındaki başarıları ve akademik başarıları bu değişkenlikler bakımından incelenmiştir.

Verilerin Toplanması

Araştırma verilerinin toplanmasında, Topoğlu ve Erden (2012) tarafından geliştirilen “Bireysel Çalgı Eğitimi Dersine Yönelik Tutum Ölçeği”nin kullanılması için gerekli yazışmalar yapılmış ve izinler alınmıştır. Bireysel Çalgı Eğitimi Dersine Yönelik Tutum Ölçeği uygulama aşamasına geçilmeden önce, ölçeğe yönelik geçerlik ve güvenirlik çalışmaları yapılmıştır.

22322 sayılı ve 02/04/2021 tarihli etik kurul izni alınarak öğrencilerin kişisel ve öğrenim bilgileri ile bilgilerin toplanmasında kişisel bilgi formu ve bireysel çalgı dersine yönelik tutum ölçeği kullanılmıştır.

Gaün TMDK öğrencilerinin çalgı performanslarını ölçebilmek için farklı üniversitelerde görev yapan alanlarında uzman 56 akademisyene araştırmacı tarafından uzman görüş formu gönderilmiştir. 15 maddeden oluşan Çalgı Performansı Değerlendirme Formu uzmanlar tarafından öncelik sırasına göre tekrar sıralanmış ve görüşleri eklenmiştir. Değerlendirmeler sonucunda 10 maddeye düşürülen Çalgı Performans Değerlendirme Formu, “Perdeli Çalgılar Performans Değerlendirme Formu”, “Yaylı Çalgılar Performans Değerlendirme Formu” ve “Üflemeli Çalgılar Performans Değerlendirme Formu ” olarak üç ayrı şekilde hazırlanmıştır.

Araştırmada kullanılan veri toplama araçları şunlardır:

- Kişisel Bilgi Formu.
- Bireysel Çalgı Dersine Yönelik Tutum Ölçeği (Topoğlu & Erdem, 2012).
- THM Çalgı Performans Değerlendirme Formu (Perdeli Çalgı, Yaylı Çalgı, Üflemeli Çalgı).
- Akademik başarı durumu. (Transkript)

Bireysel Çalgı Dersine Yönelik Tutum Ölçeği

Gaziantep Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin bireysel çalgı dersine yönelik tutumlarını, sınıf düzeyi, öğrenim gördükleri bölüm, çalışma sıklıkları, öğrenim gördükleri çalgı türleri gibi çeşitli bu değişkenlikler bakımından ölçmek için 39 maddeden oluşan “Kişisel Bilgi Formu ve Bireysel Çalgı Dersine Yönelik Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçek google forms uygulaması aracılığı ile öğrencilere ulaştırılmıştır.

Çalgı Performansı Değerlendirme Formu

Gaziantep Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin çalgı performanslarının sınıf düzeyi, öğrenim gördükleri bölüm, çalışma sıklıkları, öğrenim gördükleri çalgı türleri gibi çeşitli değişkenlikler bakımından ölçmektir.

Uzman Görüş Formu

Araştırma, GAÜN TMDK öğrencilerinin çalgı performanslarını ölçebilmek için farklı üniversitelerde görev yapan alanlarında uzman 56 akademisyene araştırmacı tarafından uzman görüş formu gönderilmiştir. 15 maddeden oluşan Çalgı Performansı Değerlendirme Formu uzmanlar tarafından öncelik sırasına göre tekrar sıralanmış ve görüşler eklenmiştir. Değerlendirmeler sonucunda 10 maddeye düşürülen Çalgı Performans Değerlendirme Formu, “Perdeli Çalgılar Performans Değerlendirme Formu”, “Yaylı Çalgılar Performans Değerlendirme Formu” ve “Üflemeli Çalgılar Performans Değerlendirme Formu” olarak üç ayrı şekilde hazırlanmıştır. Oluşturulan Kişisel Bilgi Formu, Bireysel Çalgı Dersine Yönelik Tutum Ölçeği ve Çalgı Performansı Değerlendirme Formları 2020-2021 bahar yarıyılı sonu final sınavında Türk Müziği, Ses Eğitimi ve Türk Halk Oyunları bölümünde öğrenim gören öğrencilere uygulanmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen bulgular değerlendirilirken istatistiksel analizler (standart sapma, sıklık değerleri, frekans ve yüzde dağılımları) için SPSS (Statistical Package for Social Sciences) for Windows 23 programı kullanılmıştır. Geliştirilen çalgı performansı değerlendirme formlarının güvenilirlik katsayısının ortaya konması amacıyla değerlendirmede bulunan uzmanların arasındaki uyuma bakmak için “Kendall’s W” programı kullanılmıştır. Çalgı dersine yönelik tutum puanlarıyla çalgı performans puanları arasındaki ilişkiyi belirlemek için “Spearman Sıra Farkları Korelasyon Analizi” kullanılmıştır. Çalgı performans puanlarıyla, çalgı eğitimine yönelik tutumları ve akademik başarı puanları arasındaki ilişkiyi belirlemek için “Çoklu Regresyon Analizi” kullanılmıştır. Çalgı performans puanlarının çalgı grupları değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını, çalgı eğitimine yönelik tutum puanlarının çalgı grupları değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını, performans, tutum ve akademik başarı puanlarının sınıf değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını, çalgı performans puanlarının çalgı türü değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını, akademik başarı puanlarının çalgı grupları değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını, performans puanlarının çalışma sıklığı değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için “Kruskal Wallis-H Testi” kullanılmış, tamamlayıcı karşılaştırma tekniği olarak da Mann Whitney-U uygulanmıştır.

E. Sayıtlar

Araştırmada, Öğrencilerin Tutum ölçeğindeki sorulara doğru cevaplar verdiği ve kendilerini objektif değerlendirdiği, Araştırma için başvurulan uzman görüşlerinin yeterli olduğu varsayılmaktadır.

F. Sınırlılıklar

Araştırma, Gaziantep Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarının Türk Müziği, Ses Eğitimi ve Türk Halk Oyunları Anabilim Dalı öğrencileri ve GAÜN TMDK’ da eğitimi verilen Türk Halk Müziği çalgılarıyla sınırlandırılmıştır.

G. Tanımlar

Üflemeli Çalgı: Araştırmada yer alan üflemeli çalgılar, “üfleyerek sağlanan hava basıncı yoluyla ses elde edilen çalgı türüdür” (Say, 2002, s. 557-558).

Yaylı Çalgı: Araştırmada yer alan yaylı çalgılar, “telli çalgılardan titreşim elde etmek için kullanılan yay nedeniyle özellik kazanan çalgılara verilen ad” (Say, 2002, s. 584).

Perdeli Çalgı: Araştırmada yer alan perdeli çalgılar, “bazı telli çalgıların saplarına belirli perdeleri (sesleri) işaret etmek üzere bağlanan iplikler” (Say, 2002, s. 420)

H. Konu ile İlgili Ulusal ve Uluslararası Tezler/Çalışmalar

Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar

(Moray, 2003) “*Üniversite Müzik Öğrencilerinin Çalgı Çalışma Tutum ve Alışkanlıklarının İncelenmesi*” adlı yüksek lisans tez çalışmasındaki amaç, öğrencilerin çalgı eğitimine yönelik tutumlarını belirleyebilmek, öğrencilerin çalgılarına yönelik tutum ve alışkanlıklarını etkileyen faktörlerin neler olduğunu ortaya çıkarabilmek, öğrencilerin çalgı çalışmalarına yönelik tutum ve alışkanlıklarını geliştirici önerilerde bulunabilmektir. Araştırma sonucunda öğrencilerin, günlük çalışma süreleri arttıkça ya da azaldıkça, birbirine oldukça yakın çalgı çalışma tutumları sergiledikleri, günlük çalgı çalışma süresi açısından standart tutumlar edinmiş oldukları gözlemlenmiş fakat cinsiyete ve yaşa göre farklılık göstermediği tespit edilmiştir.

Nalbantoğlu (2007), “*Yaylı Çalgılar Öğrencilerinin Performansını Etkileyen Bazı Faktörler Ve Ölçme Değerlendirme Yöntemleri Üzerine Bir Araştırma*” isimli doktora tezinde, öğrenciler üzerinde müziksel performans ölçme ve değerlendirme yapabilmek için geçerli ve güvenilir bir performans ölçme ve değerlendirme yöntemi geliştirmiştir. Daha sonra öğrencilerin derse ve çalışmaya olan tutumları, zihinsel alıştırma ve betimlemelerin kullanımı ve müziksel performans kaygısı gibi faktörlerin performans başarısına etkisini sınamayı amaçlamıştır. Araştırma sonucunda çalgı çalışmaya olan tutum, öğrencilerin bulunduğu sınıflara bağlı olarak farklılık göstermektedir. Öğrencilerin 1 ve 2. sınıfların 3 ve 4'lere oranla daha yüksek çalgı çalışma tutumuna sahip olduğu saptanmıştır.

Özmenteş ve Özmenteş (2009) “*Çalgı Çalışmaya İlişkin Tutum, Bireysel Özellikler ve Performans Düzeyi İlişkiler*” isimli makalesinde çalgı eğitiminde öğrencilerin çalgı çalışmaya ilişkin tutumları ile bireysel özellikleri ve performans düzeyleri arasındaki ilişkileri incelemek amacıyla “*Çalgı Çalışmaya İlişkin Tutum Ölçeği*”ni geliştirmiştir. Araştırmaya farklı üniversitelerin güzel sanatlar fakültesi ve devlet konservatuvarlarında öğrenim gören 380 öğrenci katılım sağlamıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin, çalgı çalışmaya ilişkin tutumları çalgılarına ayırdıkları süre

ve çeşitli okullarda eğitim almaları bakımından farklılıklar gösterdiği, öğrencilerin çalgı çalışma sürelerinin arttırıldığında çalgı çalışmaya ilişkin tutumlarının da olumlu yönde geliştiği, ayrıca çalgı çalışmaya ilişkin tutum düzeyleri ile çalgı performans düzeyleri arasında pozitif bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Konakcı (2010), “*Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı Öğrencilerinin Bireysel Çalgı Eğitimi Dersine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi*” adlı yüksek lisans tezinde öğrencilerin çalgı eğitimine yönelik tutumlarını çeşitli değişkenler doğrultusunda sınıf seviyeleri, cinsiyet farklılıkları, bireysel çalgıları, öğrencilerin ders programları, eğitimcilerin ders işleyişi ve öğrencilerin geçmişteki müzik deneyimleri açısından incelemeyi amaçlamıştır. Araştırma sonucunda, öğrencilerin derse olan tutumları, ortalamanın üzerinde, yüksek ve olumlu, öğrencilerin bireysel çalgı eğitimi dersine yönelik tutumları cinsiyete göre anlamlı değişim göstermediği, öğrencilerin sınıf düzeylerine göre anlamlı bir farklılık olmadığı, öğrencilerin bireysel çalgı eğitimi dersine yönelik tutumlarında, öğrenim görmekte oldukları okul değişkeni açısından önemli farklılıklar olduğu saptanmıştır.

Gergin (2010), “*Bireysel Çalgı I Dersine İlişkin Öğrenci Tutumlarının Başarılarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi*” adlı yüksek lisans tezinde öğrencilerin bireysel çalgı 1 dersine ilişkin tutumları ve başarılarının, bireysel çalgılarını seçim yöntemlerine, mezun oldukları okul türüne göre, eğitim görmekte oldukları üniversiteye ve cinsiyetlerine göre değişip değişmediğini ortaya koymaktır. Araştırma sonucunda, öğrencilerin başarıları ile çalgılarının seçim yöntemi arasında, istatistiksel olarak anlamlı bir fark ortaya çıktığı, öğrencilerin başarılarının devam ettikleri üniversiteye göre anlamlı biçimde farklılaştığı, mezun oldukları lise türüne ve cinsiyetlerine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir.

Yalçinkaya, Eldemie ve Sönmezöz (2014) “*Müzik Öğretmeni Adaylarının Bireysel Çalgı Dersine Yönelik Tutumlarının Değerlendirilmesi*” isimli makalesinde Türkiye’deki müzik eğitimi anabilim dallarında öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarının bireysel çalgı dersine ilişkin tutumlarının belirlenmesine yönelik çalışmışlardır. Belirlenen çalışma grubu müzik eğitim fakültelerinde öğrenim

görmekte olan 295 öğrenci üzerinde uygulanmış, araştırma sonunda müzik öğretmeni adaylarının bireysel çalgı derslerine yönelik olumlu tutum sergiledikleri gözlemlenmiştir. Farklı okullarda öğrenim görülmesi istatistiki açıdan değişkenlik göstermediği saptanmıştır. Öğrencilerin tamamına yakını çalgı dersinin yararlı ve gerekli olduğunu düşünmektedir. Öğrencilerin kendilerini ifade etmelerinde daha rahat oldukları ve aynı zamanda ruhsal açıdan daha çok rahatladıkları sonucuna ulaşılmıştır.

(Ünal, 2017) “*Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano Dersine Yönelik Tutumlarının Değerlendirilmesi*” adlı makalesinde “Piyano Dersine Yönelik Tutum Ölçeği” ni geliştirmiştir. Bu ölçek ile öğrencilerin piyano dersine yönelik tutumlarını öğrenim gördükleri bölüm, sınıf, mezun oldukları lise ve cinsiyet değişkenleri bakımından anlamlı farklılıklar olup olmadığını, incelemeyi amaçlamıştır. Sonuç olarak, Öğrencilerin piyano dersine yönelik tutumlarının genel olarak olumlu olduğu, cinsiyet değişkenine göre piyano dersine yönelik tutumlarının anlamlı bir farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Öğrencilerin bölüm değişkenine göre piyano dersine yönelik tutumlarında ise anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

Kaya (2018) “*Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı Yaylı Çalgılar Öğrencilerinin Çalgılarına Yönelik Tutumlarının Çeşitli Değişkenlerle İncelenmesi*” adlı yüksek lisans tezinde GSL öğrencilerinin, bireysel çalgıya yönelik tutumlarının çeşitli değişkenler, yaş grupları, cinsiyet farklılıkları, mezun oldukları okul türleri, günlük çalışma süreleri bakımından farklılıklarını ortaya koymayı amaçlamıştır. Araştırma sonucunda, bireysel çalgılarına yönelik tutumlarının yüksek düzeyde, cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık bulunmadığı, Güzel Sanatlar Lisesi mezunu öğrencilerin çalgılarına yönelik tutumlarının diğer liselerden mezun öğrencilere oranla daha olumlu olduğu, öğrencilerin bireysel çalgı tutumlarının sınıf düzeylerine göre farklılık gösterdiği tespit edilmiştir.

(Mete, 2018) “*Müzik Öğretmeni Adaylarının Bireysel Çalgı Özyeterlilikleri İle Çalgı Performans Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*” adlı yüksek lisans tezinde eğitim fakültelerinde öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarının bireysel çalgı özyeterlilikleri ile lisans başarılarını karşılaştırmayı amaçlamıştır. Araştırma sonucunda katılımcıların bireysel çalgı özyeterliliklerinin orta ve yüksek düzeyde

olduğu saptanmıştır. Akademik başarı ve bireysel çalgı başarılarının sınıf düzeyi, cinsiyet ve lise değişkenleri bakımından bir farklılık yaratmadığı tespit edilmiştir.

Dönmez ve Köse (2020) “*Konservatuvar Vurmalı Çalgılar Öğrencilerinin Çalgı Derslerine İlişkin Tutumlarının Akademik Başarıları ile İlişkisi*” adlı makalesinde amaç, öğrencilerin çalgı derslerine, sınıf seviyelerine göre tutumları ölçmek ve çıkan sonuçların akademik başarıları ile arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını tespit etmektir. Araştırmanın çalışma grubunu Türkiye’de bulunan, devlet konservatuvarlarında lisans düzeyinde öğrenim gören vurmalı çalgılar dersi alan öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmanın sonucunda tutum ölçeğine bakıldığında bireysel çalgı dersine giren öğrencilerin vurmalı çalgılara yönelik olumlu tutum geliştirdikleri, sınıf düzeyleri bakımından anlamlı bir ilişki olduğu ve küçük sınıftan büyük sınıfa doğru öğrencilerin tutum düzeylerinin farklı bir şekilde düştüğü gözlenmiştir. Ayrıca öğrencilerin akademik başarıları ile bireysel çalgı dersine yönelik tutumları arasında yüksek oranda, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır.

Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar

Pogonowski (1985), “*Attitude Assessment of Upper Elementary Students in a Process-Oriented Music Curriculum*” (Süreç Odaklı Müzik Müfredatında İlköğretim Üst Düzey Öğrencilerinin Tutum Değerlendirmesi) isimli yaptığı bu makalede süreç odaklı müzik öğretim programına (POMC) katılan öğrencilerin tutumlarının, cinsiyetleri, sınıf düzeyleri, sosyoekonomik durumları ve müzikal yetenekleri açısından değişiklik gösterip göstermediğini ortaya koymayı amaçlamıştır. Ayrıca öğrencileri öğrenme sürecine dahil etmek adına katılımcıların müziği kendi anlayışları doğrultusunda yaratıcı müzikal davranışlarla ilişkilendirmesi bakımından araştırmacı kriterlerinden bazılarını şu şekilde oluşturmuştur:

- Katılım sağlayan öğrenciler arasında müzik tutumları sınıf düzeyi, cinsiyet ve sosyoekonomik duruma göre nasıl farklılık gösteriyor?
- Müzik dersine yönelik küresel bir tutum ölçüsü ile sınıftaki müzik deneyimlerine yönelik bir tutum ölçüsü arasında bir ilişki var mı?
- Düşük, orta veya yüksek müzikal yetenek ile sınıf müziği tutumları arasında herhangi bir ilişki var mı?

- Öğrencilerin sınıf müziğine tutumları nasıldır?

Pearson momentler çarpımı korelasyonları, iki tutum aracı arasındaki ilişkiyi ve her bir tutum aracı ile kalan değişkenler arasındaki ilişkileri analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda, öğrencilerin sınıf düzeyleri, sınıf müziği tutumları, sosyoekonomik düzeylerinin cinsiyete göre farklılık gösterdiği anlaşılmıştır. Sınıf müziği tutumları ve müzikal yetenekleri birbirinden bağımsızdır. Öğrencilerin müzik dersine yönelik tutumları ile müzik sınıfı etkinliklerine yönelik tutumları arasında yakın bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Lammers (2006), “*Factors Affecting Performance Proficiency: A Case Study Involving Intermediate Piano Students*” (Performans Yeterliliğini Etkileyen Faktörler: Orta Düzey Piyano Öğrencilerini İçeren Bir Vaka Çalışması) isimli yüksek lisans tezinde, üç orta dereceli piyano öğrencisinin performans yeterliliklerini, piyano dersine yönelik tutumlarını ve motivasyonlarını belirlemeyi amaçlamıştır. Öğrencilerin sadece bir müzik parçasını mükemmel bir şekilde çalmalarını sağlamanın ötesinde aynı zamanda öğrencilerin bir başarı elde etmek için gerekli öğrenme davranışlarını ve becerilerini geliştirerek daha yetkin seviyeye gelmeleri istenmektedir. Dolayısıyla araştırmacı değerlendirme sorularını şu kriterler üzerinden hazırlamıştır:

- Öğrenciler hazırlık yaparken genellikle evde hangi uygulama alışkanlıklarını kullanırlar?
- Öğrenciler ne tür bir çalışma ortamında pratik yapıyorlar?
- Ebeveynlerin ve dış etkenlerin öğrencilerin çalışmasına olumlu ya da olumsuz katkıları nelerdir?
- Orta seviye piyano öğrencileri yaratıcı düşüncelerini ortaya koyabiliyorlar mı?

Sonuç olarak, katılım sağlayan tüm öğrencilerin piyano performans üslubunun oldukça duygusuz, yaratıcı ifadeden yoksun olduğu ve bunun sebebinin öğretim metodolojisinden kaynaklandığı tespit edilmiştir. Öğrencilerin piyano eğitimine yönelik olumlu tutumlar geliştirdiği, müzikte kazandıkları bilgi ve becerileri kendi alanlarının dışında diğer alanlara da aktarmaya çalıştıkları gözlenmiştir. Öğrencilerin

piyano çalışmalarına ebeveynlerin destekleri olumlu bir şekilde yansıdığı tespit edilmiştir.

I. BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

1.1. Eğitim

Eğitim, doğuştan ölüme kadar devam eder ve bu süre boyunca insanın duygusal, bedensel, zihinsel olarak sahip olduğu yeteneklerini belirlenen amaçlar doğrultusunda geliştirir. İnsanoğlunun yaşamında eğitim, tarihsel yolculuğu boyunca sürekli değişen bir süreç olmuştur. Her toplulukta insanlar birbirleri ile olan ilişkilerini birtakım masalların, atasözlerinin etkileriyle düzenlemişlerdir. Daha sonraları toplumun yetiştirdiği filozoflar ve eğitimciler gerek kuramsal gerekse pratiğe yönelik çalışmaları ile eğitimi sistemleştirmeye ve birtakım kurallarla genelleştirmeye çalışmışlardır. Eğitim, sözlük anlamına göre “insanları belli bir amaç için yetiştirme işi” olarak tanımlanmaktadır (TDK, 2015, s. 106). Demirel (2020, s. 4) ise “eğitim, geniş anlamda bireyin toplum standartlarını, inançlarını ve yaşam yollarını kazanmasında etkili olan tüm sosyal süreçler” olarak tanımlamaktadır. Eğitimin “topluma uyum süreci” olduğunu belirten Dirik’in (2015, s. 2) düşüncelerini destekleyen Sönmez de (2004, s. 4) eğitimi “fiziksel uyarımlar sonucu beyinde istendik biyo-kimyasal değişiklikler oluşturma süreci” olarak tanımlamaktadır. Felsefi anlamda ise eğitim Sokrates’e göre “her bir insanın, içinde var olan kendi cevherini keşfetmesini sağlamak” (Demirci, 2007, s. 110), Platon’a göre ise “ruhu iyiye yani tanrıya çevirme ve bu amaç adına en kolay, doğru ve şaşmaz yolu bulma sanatıdır” (Yılmaz, 2004, s. 158). Sonuç olarak eğitim, insanoğlunun varoluşundan itibaren yaşamı boyunca toplum için değerli olan yetenek, tutum ve diğer davranışları ortaya koyduğu biçimlendirdiği ve geliştirdiği süreçlerin tümü olarak düşünülebilir.

1.1.1. Müzik Eğitimi, Amacı ve Genel kapsamı

Müzik, insanoğlunun varoluşundan beri süre gelen en doğal, en temel ve en etkin sanat unsurlarından biridir. Müziğin sözlük anlamı “eski Yunancadaki Musike sözcüğünden gelmektedir” (Say, 1994, s. 17). Müzik “Yunan mitolojisinde esin veren tanrıça” anlamında kullanılmıştır (Aktüze, 2010, s. 407). “Bir takım duygu ve düşünceleri belli kurallar çerçevesinde uyumlu seslerle anlatma sanatıdır” (TDK, 2021). Müziğin meydana gelişinde toplumların geleneksel ve kültürel yapıları, bulundukları toplumsal, sosyal ve kültürel çevre, yönetim ve yönetilme biçimleri etkin bir şekilde görülmektedir. Müzik bugüne kadar birçok araştırmacı-yazar tarafından çok farklı biçimde tanımlanmıştır. Mustan Dönmez’e göre (2015) müzik, “insanın bilişsel gelişkinliği ile ilgili bir ses kodlama sistemidir”. Uçan (2018, s. 6) müziği “duygu düşünce, tasarım ve izlenimleri, belirli bir amaç ve yöntemle, belirli bir güzellik anlayışına birleştirilmiş (örüntülenmiş) seslerle işleyip anlatan estetik bir bütün” olarak tanımlarken Çevik (2000, s. 192) “duygu, düşünce, tasarım ve izlenimleri belirli bir güzellik anlayışına göre düzenlenmiş seslerle anlatan bir bütünlük aracı” olarak görmektedir. Küçüköncü’ye göre (2021, s. 14) “insanın günlük yaşantısı ve bütün hayatı boyunca içinde yaşadığı bir ses atmosferi”, Selanik’e göre ise “matematiksel bir mantık, disiplin, zamanı kullanma, susma, diyalog kurma, hareket etme ve ilişkiler sanatıdır”. Bu açıklamalardan yola çıkarak müzik şu şekilde tanımlanabilir: belirli bir amaç ve yöntemle duygu ve düşüncelerin, tüm yaşantıların belirli bir güzellik anlayışına göre işlenerek birleştirilmiş ve belirli bir sıraya konulmuş (örüntüleme) seslerden oluşan estetik bir bütündür. İnsanoğlunun yaşamsal gerçeğinin, bütün ilişkileri içerisinde seslerle düşünme, sesler aracılığı ile yaşamı duyumsama ve geliştirme yolunda bir sanat olarak tanımlanabilir.

“Müzik eğitimi, müzik sanatının ve eğitim biliminin kuram ve uygulamaları ile bütünlük içeren disiplinler arası bir yöntem bilimidir” (Okatan, 2004, s. 549). Müzik eğitimi insanın dünyaya gelmesiyle ve sesleri duymaya başlamasıyla birlikte planlanmamış bir şekilde başlamaktadır. Bireyleri ve toplumları biçimlendirmede değiştirmede, yönlendirmede ve geliştirmede müzik eğitimi önemli bir etki yaratmakla birlikte hem eğitim aracı hem de eğitim alanı olarak görülmektedir. “Müzik eğitimi, temelde, bir müziksel davranış kazandırma, bir müziksel davranış değiştirme veya bir müziksel davranış değişikliği oluşturma, bir müziksel davranış dönüştürme, geliştirme ve yetkinleştirme sürecidir” (Uçan, 2018, s. 11). Bu süreçte müzik eğitimi alan

bireyler, bu eğitimin gereği olan müziksel davranışları kazanarak belirlenen hedeflere ulaşmada gelişim gösterirler. Toplumsal açıdan müzik eğitimi ortak müzik kültürünün korunmasını, pekiştirilmesini, geliştirilmesini, çağdaş müzik kültürünün kazandırılmasını, ortak değerlerin müzik yoluyla güçlendirilmesini sağlar. Müzik eğitiminin amaçları şu şekilde sıralanmaktadır;

- “Müzik yoluyla estetik yönünü geliştirmek,
- Duygu, düşünce ve deneyimlerini müzik yoluyla ifade etmelerini sağlamak,
- Müzik yoluyla araştırmacı kişiliklerini ortaya çıkarmak,
- Müzik yoluyla, çevresindeki insanlarla sağlıklı ve etkili iletişimde bulunmalarını sağlamak,
- Bölgesel, ulusal, uluslararası müzik türlerini tanımalarını sağlamak,
- Kişilik ve özgüven gelişimlerine katkı sağlamak,
- Müzik aracılığıyla zihinsel becerilerinin gelişimini sağlamak,
- Müzik yoluyla bireysel ve toplumsal ilişkilerini geliştirmek” (MEB, 2018, s. 7).

Sonuç olarak müzik eğitimi, “toplumların kültürel ve manevi anlamda gelişmeleri amacıyla kendi toplumunun kültürel dokularını müzik yoluyla bireylere aktarmayı amaçlar” (Apaydın, 2019, s. 41).

Müzik eğitiminin genel kapsamı davranışsal ve içeriksel olmak üzere temelde iki ana kısımdan oluşmaktadır. Bunlar;

“Davranışsal Açıdan;

- Müziksel devine-oynama eğitimi
- Müziksel işitme-okuma-yazma eğitimi
- Şarkı söyleme eğitimi
- Çalgı çalma eğitimi
- Müzik dinleme eğitimi
- Müziksel yaratma eğitimi
- Müziksel bilgilenme eğitimi
- Müziksel beğeni geliştirme eğitimi
- Müziksel kimlik-kişilik kazanma eğitimi
- Müziksel duyarlılığı artırma eğitimi
- Müziksel iletişim ve etkileşimde bulunma eğitimi
- Müzikten yararlanma eğitimi

İçeriksel Açıdan;

- Müziksel devinim-oyun eğitimi
- Müziksel işitim-okuyum-yazım eğitimi
- Ses eğitimi
- Çalgı eğitimi
- Müzik dinleyim eğitimi
- Müziksel bilgilenim eğitimi
- Müziksel yaratım(yaratıcılık) eğitimi
- Müziksel beğeni eğitimi
- Müziksel kimlik-kişilik eğitimi
- Müziksel duyarlılık eğitimi
- Müziksel iletişim ve etkileşim eğitimi
- Müzikten kullanım ve yararlanım eğitimi” (Uçan, 2018, s. 11-12).

Bireyin müziksel işitme, okuma, yazma, şarkı söyleme ve çalgı çalma becerisi; müzikal beğenisi müzik eğitiminin genel kapsamında yer almaktadır. Bireyin müziğe karşı duyarlılığı, kişilik, kimlik eğitimi ve müziksel yaratıcılığı, müziğe karşı duyarlılığının geliştiği bir süreç olarak düşünülebilir.

1.2. Müzik Eğitiminin Türleri

Bireyin müzik kültürünü kazanmasını, müzikal yeteneğini geliştirmesini, toplumsal yönden ortak müzik kültürünün korunmasını, pekiştirilmesini ve geliştirilmesini sağlayan müzik eğitimi üç şekilde kategorize edilmektedir. Bunlar: genel, özengen ve mesleki müzik eğitimidir.

1.2.1. Genel Müzik Eğitimi

Genel müzik eğitimi temelde toplumun her ferdinin yeteneğine bakılmaksızın bir müzik eğitiminden geçirilmesidir. Bu doğrultuda müzik kültürünün geliştirilmesi, yaygınlaştırılması ve çağdaş normlar açısından içinde bulunduğu çeşitli çevrelere ait ortamlardan müzikal kültürleri algılayarak ve taklit ederek kazandığı öğrenimleri davranışa dönüştüreceği bir eğitim tasarlanmaktadır. Genel müzik eğitimi, “bireylere iş-meslek, okul, bölüm, kol-dal ve program türü ne olursa olsun, ayırım gözetmeksizin, her düzeyde, her aşamada, her yaşta herkese yönelik olup, sağlıklı ve dengeli bir şekilde müzik kültürünü kazandırmayı amaçlar” (Uçan, 2018, s. 34). Bu bakımdan genel müzik eğitimi, “temel eğitimden başlayarak halkın günlük yaşantısına kadar her basamakta etkin bir biçimde yer almaktadır” (Öz, 2001, s. 106).

1.2.2. Özengen Müzik Eğitimi

Bireylerin sevgi, saygı, sorumluluk ve yaratıcılık duygularının gelişmesine katkıda bulunan müziğin önemli türlerinden birisi de özengen (amatör) müzik eğitimidir. “Özengen müzik eğitimi, bu işi profesyonel ya da mesleki anlamda değil, yalnızca müziğe hobi olarak hayatında yer veren bireylere yönelik verilen bir eğitim sistemidir” (Özdek, 2006, s. 15). “Özengen müzik eğitiminde temel amaç, genel müzik eğitimiyle yetinmeyip müziğe ya da müziğin belli bir dalına ilgili, istekli, gönüllü olanlara yönelik olup bunu olabildiğince sürdürüp geliştirmek için gerekli müziksel davranışlar kazandırmaktır” (Uçan, 2018, s. 35). “Genel müzik eğitimi alanlarındaki disipliner anlayış, özengen müzik eğitiminde de kısmen yer almaktadır”

(Tanrıöver & Tanrıöver, 2015, s. 558). Kendine has bir çalışma sistemine sahip olan özenli müzik eğitimi, sanata hayatın içerisinde amatör bir ruhla yer vermenin önemini anlamak ve bunu hayata geçirmek için kullanılmaktadır.

1.2.3. Mesleki Müzik Eğitimi

Genel ve özenli müzik eğitimi, mesleki müzik eğitime temel oluşturmakla beraber profesyonelliğe geçiş için hazırlanma sürecini oluşturmaktadır. “Mesleki müzik eğitimi, meslek olarak seçilen müzik dalının gerektirdiği yeteneğe sahip olan bireylerin mesleğe özgü detaylı bilgilerle donatılmasını sağlayan bir eğitim türüdür” (Yener & Apaydın, 2016). “Mesleki müzik eğitiminde temel amaç, müzik alanının bütününe veya bir dalını seçmek isteyen müziğe belli düzeyde yetenekli kişilere yönelik olup mesleğin gerektirdiği müziksel davranışları, yeterlikleri ve birikimi kazandırmaktır” (Uçan, 2018, s. 36).

1.3. Müzik Eğitiminde Çalgı Eğitiminin Yeri ve Önemi

Müzik eğitiminin boyutlarından birisi de çalgı eğitimidir. Bütünsel bir eğitim süreci olarak nitelendirilen çalgı eğitimi, müzik eğitiminin önemli bir parçasıdır. “Genel müzik eğitiminde müzik aleti (çalgı) çalmanın, duyuları toptan çalıştırması ve kulağa temel olması” (Uçan, 2016, s. 144) ve “öğrencilerin teknik becerisi ve müzikalitesini geliştirmesi, çalgılarını müzik eğitiminin her alanında fonksiyonel olarak kullanabilmesi açısından önemli bir yer tutar” (Barış, 2007, s. 3). Dolayısıyla “çalgı eğitimi öğrencilerin mevcut durumlarındaki ve gelecekteki müziksel yaşantılarını biçimlendirmek üzere müziksel davranış kazandırma ve müziksel davranış değişikliği oluşturmada etkili ve vazgeçilmez bir süreçtir” (Barış & Karkın, 2003, s. 243).

1.4. Çalgı Eğitimi ve Amacı

“Çalgı eğitimi, çalgı öğretimi yoluyla bireyler ve toplumların devinimsel, duyuşsal ve bilişsel davranışlarında kendi yaşantıları yoluyla ve kasıtlı olarak istedik değişiklikler oluşturma ya da yeni davranışlar kazandırma sürecidir” (Öz, 2001, s. 95). Uzun ve zorlu bir dönemi kapsayan, aynı zamanda özenli, sabırlı, disiplinli ve planlı çalışma gerektiren bir süreçtir. Bu süreçte öğrenci ve öğretmen karşılıklı olarak üzerlerine düşen sorumlulukları yerine getirmelidir. Bireysel veya toplu olarak yapılan

çalgı eğitimi derslerinde öğretim yönteminin yanı sıra öğrenci ve öğretmenin iletişim becerisi hedeflenen davranışları edinme sürecinde etkin bir rol oynamaktadır. “Bireyin fiziksel özelliklerinin çalgıya uygun olması, bireyin çalgısını sevmesi, anlaması ve çalgısının özelliklerinin farkında olması da çalgı eğitiminde verimli olabilmenin temel niteliklerinden biridir” (Birgül & Nacakcı, 2017, s. 414). Bireysel çalgı eğitimi çalgıyı tanımakla başlar çünkü bir toplumun en önemli kültür öğelerinden birisi de çalgıdır. “Çalgı eğitiminde öğrencilere, çalgısını doğru bir teknikle çalma, çalışma süresinin verimini arttıracak şekilde ayarlama, müzik kültürlerini çalgısı yoluyla en iyi şekilde kavratma ve müzikal becerilerini arttırmaya yönelik çalışmalar yapılmaktadır” (Parasız, 2010, s. 19). Bunun amacı “öğrencinin bir çalgıyı iyi bir düzeyde çalabilmesini sağlayarak, çalgı çalma becerisi yanında müzik sevgisini geliştirmek ve aynı zamanda müzik bilgisini artırmaktır” (Somakcı, 2005, s. 14).

Müzik eğitiminin dallarından biri olan çalgı eğitiminin amaçları şu şekilde sıralanmaktadır;

- “Çalgı sevgisini kazandırabilmek,
- Özenli müzik eğitime uzanmak,
- Meslekî müzik eğitime yönlendirmek,
- Çalgı eğitiminin öğrenciler üzerindeki etkilerini araştırmak,
- Çalgıların çalınma tekniklerine ilişkin bilgi aktarmak,
- Çalgı öğretimi kolaylaştırıcı ve aşama kaydetmeyi sağlayıcı yöntemler geliştirmek,
- Çalgı eğitiminde çalgı terimlerinin öğrenilmesi ve çalgı çalmada gereken tekniklerin kavranması bilişsel alanı,
- Çalgının sevilmesi, çalmaya ilişkin disiplinli çalışmaya yönelik bir tutum geliştirilmesi ve çalgı çalmaya yaşantıda yer verilmesi duyuşsal alanı,
- Çalgı çalmada iki elin eş güdümünün sağlanması, çalgı çalmada karşılaşılan problemleri çözmeye yönelik davranışların kazanılması ise devinışsel alanı kapsamaktadır” (Özen, 2004, s. 60).

1.4.1. Çalgı Performansı

Fransızcadan Türkçeye geçen performans sözcüğü, herhangi bir görevi yerine getirme, yapma, beklenen amaçlara ulaşma “herhangi bir olayı veya durumu başarma isteği ve gücü olarak tanımlanmaktadır” (TDK, 2021). İnsan yaşamında performansın çok önemli bir yeri vardır. Performans, bireyin çalışma, eğitim ve sanat hayatında tüm çalışmaların değerlendirilebilmesi, ölçülebilmesi ve sonuçlandırılabilmesi bakımından önemlidir. Müzik sanatı için müzik eğitiminin yeri büyüktür. Müzik eğitimi içerisinde yer alan çalgı eğitimi, uzun ve zor bir süreci kapsar. Bu süreç sonunda yapılan tüm çalışmaları değerlendirebilmek için performansla bakılır. Dolayısıyla çalgı eğitiminde öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve devinışsel özelliklerini aynı anda koordine

edebilmesi, verilen eserleri çalabilmesi, çalgıya ve esere olan hâkimiyetini ancak çalgı performansı ile değerlendirilebilmektedir. “Çalgı performansı, bir nevi öğrencinin performansını belirlemek için kullanılan gösteri şeklinde bir değerlendirmedir” (Serevina & Muliyati, 2018, s. 2). “İyi bir çalgı performansı, öğrencinin zihinsel ve psiko-motor becerilerini geliştirerek, çalgısında tekniğin ve yorumun bir arada uyumlu bir şekilde kullanılmasıyla oluşur” (Albayrak, 2020, s. 34). Başka bir ifadeyle çalgı performansı kişiden kişiye bireysel farklılıklar gösteren, bedenin ve zihninin ortaklaşa yürüttüğü bir eylem olarak düşünülebilir.

1.4.2. Bireysel ve Toplumsal Yönüyle Çalgı Eğitimi

Bireylerin ve toplumların yaşamlarında önemli bir yer tutan çalgı eğitimi ulusların kültürel öğelerini taşıyan, aktaran, geliştiren ve yaşatan bir eğitimidir. Çalgı eğitimi, bedensel ve ruhsal açıdan bireylerin kendi müzikal zevklerini oluşturmaları, kendilerini müzikal açıdan ifade etmeleri ve kendi yeteneklerinin farkına varabilmeleri bakımından önemlidir. Bu eğitim, toplumun değer yargılarını, ortak bilinç ve dayanışmayı güçlendiren, birey ve toplumun kaynaşmasını sağlayan, toplumsal yaşam, farkındalık, birlikte çalışabilme ve karşısındakini anlayabilme kabiliyetini geliştirmektedir.

1.5. Tutum Kavramı

“İnsanları belirli davranışlara veya tercihlere yönelten eğilim olarak tanımlanan tutum, bir nesneye, bir kişi veya bir gruba, bir olay veya davranışa karşı olma ya da yana olma eğilimidir” (Erkuş, 2006, s. 73). Aynı zamanda “iki kutuplu bir değişken olan tutum, psikolojik bir objeye yönelen olumlu veya olumsuz bir yoğunluk sıralaması ve derecelemesidir” (Thurstone, 1967, s. 15).

1.6. Tutum Bileşenleri

Tutum modeli üç bileşenden meydana gelmektedir. Bunlar: bilişsel, duyuşsal ve davranışsal bileşendir. Bu bileşenler birbirinden bağımsız değildir. Aralarında çoğunlukla bir tutarlılık ve etkileşim söz konusudur. Örneğin, eğer bireyin bir konu ya da nesneyle ilgili bilgisi o konuya ya da nesneye olumlu ya da olumsuz bakmasını gerektiriyorsa bu durum tutumun bilişsel bileşeniyle açıklanmaktadır. Bunun sonucunda olumlu ya da olumsuz bir eğilim içerisinde ise bu tutumun duyuşsal bileşeniyle açıklanmaktadır. Eğer bu olumlu ya da olumsuz eğilimi sözleriyle ve

davranışlarıyla ortaya koyuyorsa bu da davranışsal bileşenle açıklanmaktadır çünkü “tutumlar yalnızca bir davranış eğilimi ya da sadece bir duygu değil, biliş-duyuş-davranış eğilimi bütünleşmesidir” (Kağıtçıbaşı.Ç, 1999, s. 131).

1.6.1. Bilişsel (Zihinsel) Bileşen

Bilişsel bileşen, tutuma konu olan objeye ilişkin olarak kişinin tüm inançlarını kapsar. Tutum objesi hakkında bireylerin edindikleri tüm bilgiler bilişsel öğeyi meydana getirmektedir. Bilişsel bileşende edinilen bilgilerin doğruyu ya da gerçeği yansıtması da gerekmez. Fakat “bilgiler ne kadar gerçeği yansıtırsa bir o kadar da kalıcı olur. Tutum objesiyle ilgili sahip olunan bilgi değiştiğinde tutum da değişmektedir” (Baysal, 1981, s. 14-15). Bilişsel tutuma örnek olarak vermek gerekirse öğrencinin çalıştığı eserde yapamadığı bir çalış pozisyonuna yönelik o pozisyonu kuvvetlendirmek için yazılmış bir etüdü çalıştıktan sonra yapabildiğini gözlemlemesi o etüdü tekrar çalışma isteğini sürdürür. Dolayısıyla öğrencinin etüde karşı tutumu olumludur.

1.6.2. Duyuşsal Bileşen

Tutumun duygusal bileşeni, bilişsel bileşene oranla daha basittir. Olumlu veya olumsuz tepkiye bir nevi ön eğilimdir. Tutum nesnesi bir insanın hoşuna gidebilir veya tam tersi gitmeyebilir, sevilir veya sevilmez gibi yargılarda tutumun duyuşsal bileşenini oluşturur. “Duyuşsal bileşen tutumların daha çok gerçeklerle açıklanamayan ve hoşlanma-hoşlanmama boyutunu oluşturan bireyden bireye değişen bileşeni olarak tanımlanabilir (Tekarslan & Baysal, 1996, s. 254).” Örneğin, konservatuvarda okuyan bir öğrencinin konservatuvara karşı tutumu ne kadar olumluysa öğretmenlerine ve derslerine karşı tutumu da olumlu olacaktır.

1.6.3. Davranışsal Bileşen

Bireyin belirli bir tutum geliştirdiği obje ile ilgili olumlu veya olumsuz bir şeyler yapmaya olan eğilimi tutumların davranışsal yönünü oluşturur. Bireyin nesneye olan tutumu olumlu olursa onaylar ve yardım etme eğilimini gösterir. Tam tersi olumsuz olursa ondan uzaklaşmaya (kaçma) ve manipüle etmeye çalışır. Davranışsal bileşene, “resim sanatına yönelik olumlu bir tutum içerisinde olan bireyin resim sanatından hoşlanması ve bir resim sergisine gitmek istemesi veya resim satın almak gibi bir davranışta bulunması” örnek olarak verilebilir (Triandis, 1967, s. 208).

1.7. Tutumun İşlevleri

Tutumların, bilgi birikimi sağlamak, araçsallık (yarararı), değır ifade edicilik (benlik açıklayıcı) ve ego koruyuculuk (benlik koruyucu) olmak üzere dört temel işlevi bulunmaktadır;

- “Tutumlar, birey için bilgi birikimini sağlarlar.
- Bireyin amaçlarına ulaşmasında araçsal rol oynarlar.
- Bireylerin amaçlarına ulaşmada uygun yol ve yöntemleri seçmelerine aracı olurlar.
- Bireylerin değır yargılarına uygun seçim yapmalarına yardımcı olurlar ve sonunda da bireyin algılamasının dış etkenlerden olumsuz etkilenecek sapmasına ya da bozulmasına engel olarak algıda tutarlılık sağlanmasına katkıda bulunurlar” (İnceoğlu, 2011, s. 44).

1.7.1. Tutumun Yarararı İşlevi

Tutumun yarararı işlevi, birey için sağladığı yarardır. Bu tür tutumlar bireye sağladığı araçsallıkları bakımından, içinde yaşadıkları toplumsal koşulları ile bireyi belirli bir uyum içinde tutma özelliğine sahiptirler.

Örneğin, “işinin gerektirdiği bilgi ve beceriye sahip olmamakla birlikte amirine karşı itaatkâr bir tavır sergileyen memur o itaatkâr tavrının karşılığında eriştiği çıkarlardan yoksun kalmamak için bazen istemese bile tavrını sürdürür” (İnceoğlu, 2011, s. 45).

1.7.2. Tutumun Benlik Koruma İşlevi

Bireyin kişiliğini koruyan ve temel değırlerine yönelik her türlü tehlikeyi önlemeye yönelik tutumun benlik koruma işlevi savunma mekanizması olarak egoyu koruyucu bir işlev olarak görür. Yani birey belirli objelere, kişilere ve durumlara karşı tutumlar geliştirerek öz benliğini tehlikelerden arındırır. Ego savunma mekanizması iki biçimde ortaya çıkmaktadır;

“Birincisi var olan sorunu yadsıma ve hiç yokmuş gibi davranma eğilimidir. Bu tür bir savunma mekanizması bireyin psikolojik yapısı bakımından tehlikeli sonuçlar yaratabilir. Şöyle ki birey, varlığından emin olduğu, çok yakınındaki bir durumdan sürekli kaçınmaya, onu yadsımaya çalışarak bir bakıma kendisini baskılamış olur ki bu da uzun vadede bireyde psikolojik anlamda birtakım rahatsızlıklar oluşmasına yol açabilir. Sıkça karşılaşılan depresif ve agresif kişilik özelliklerinin temelinde çoğu zaman bu tür baskılamaların yattığı bilinmektedir. Bir diğır durum ise çarpıtma olarak bilinir ve algılama düzeyinde ortaya çıkan değışmeyle birlikte ortaya çıkar. Burada bireyin algılama düzeyi ya tümüyle değışmiştir ya da daha düşük düzeyde işleyiş gösterir. Bu gibi durumlarda ortaya çıkan tutumların kaynağında çoğu zaman ya bilgi yetersizliği, yanlışlığı ya da önyargılar vardır” (İnceoğlu, 2011, s. 47-48).

1.7.3. Tutumun Benlik Açıklayıcı İşlevi

Psikolojik kimliğe ilişkin değerleri ifade eden tutumun benlik açıklayıcı işlevi bireyin bağlı bulunduğu gruplardan, içinde yaşadığı topluma kadar bütün belirleyici etmenler ile gerçekleştirmek istediği özlemler ve beklentiler arasındaki bağı oluşturur. Kişi kendi becerisi ve kabiliyetini algılama biçimine bağlı olarak geliştirdiği düşünceler ve kendisini, kendi görüşlerine göre tanımlaması benlik kapsamına girer ve -ben kimim? sorusuna verdiği tüm cevaplar ise belirli tutumların süzgecinden geçerek oluşur. Bu nedenle, “tutumların kimliğe ilişkin değerleri açıklama görevi, özellikle ‘Ben’in niteliği üzerinde odaklaşır” (İsen & Batmaz, 2006, s. 285).

1.7.4. Tutumun Bilgi Kazandıran İşlevi

Tutumlar sadece istek ve beklentilerin doyumu amaçlı ortaya çıkmazlar. Dünyayı algılamalarında bazı temel kriterleri de getirebilmelerini sağlayan bir bilgilenme gereksinmesini de ortaya çıkarma işlevine de sahiptirler. Birey, karmaşık bir yapıya sahip kâinatı ve insan ilişkilerini ancak zihninde düzenli bir biçime ya da kalıba sokarak algılayabilir veya anlayabilir. Bilgi, kaynakları içinde yaşadığımız karmaşık dünyada çok çeşitli ve farklı değere sahiptir. Bu değer farklılığı, tutumların ilgili oldukları durumlara uygun olarak ortaya çıkmaktadır. Örneğin; bir öğrencinin çalgı dersine yönelik olumlu tutumları öğrencinin daha fazla çalışmaya ihtiyaç duyması ve çalgıya yönelik daha çok bilgiye sahip olmak istemesi gösterilebilir.

Tutumun bilgi kazandıran işlevine olumsuz örnek ise “Afrikalı, Amerikalılara ilişkin olumsuz tutuma sahip olan biri, bu grubun fakirliğini ve eğitimsizliğini onların aptal ve düşük seviyeli insanlar olmalarına bağlar ve böylece Afrikalı, Amerikalıların ekonomik durumunu kendince açıklar” (Uğurlu, 2018, s. 48-49).

1.8. Tutumun Özelliklerinin Tutuma Etkileri

Hayatımızda çok önemli bir yere sahip olan tutumlarımız üç ayrı şekilde sınıflandırılmaktadır. Bunlar:

- **“Yaklaşma ve Kaçma Davranışları:** Tutumlarımız günlük yaşamımızda çok önemlidir. Birey bir obje ya da bir olaya olumlu tutum geliştirdi ise, ona doğru yaklaşır ve onu destekler. Eğer bir objeye ya da olaya olumsuz tutum geliştirdi ise, ondan uzaklaşır. Koşullar o objeden uzaklaşmasını engellediği zaman da çatışmaya girebilir.

- **Tutumlar Duygulara ve Bilgiye Dayalıdır:** Tutumun tanımında işaret edildiği gibi, tutum duygu ve düşünceye dayalı olarak gelişir. Bilme ile ilgili bileşen, bireyin obje ile ilgili genel bilgisine, duygusal bileşen de sevmeme gibi duygulara işaret eder.
- **Tutumlar Güçlenebilir ya da Zayıflayabilirler:** Bazı tutumlar öğrenildikten sonra güçlenir ve dayanıklılığı artar. Bazı tutumlar da daha sonra değişirler. Hangi tutumların güçleneceği, hangi tutumların değişeceği bireyden bireye, toplumdan topluma değişir. Tutumlar, kavram ve ilke öğrenme davranışları ile karşılaştırıldığında daha dayanıklıdır. Tüm insanların çocukluklarında öğrendikleri tutumların bazılarını daha sonraki yaşlarda sürdürdükleri, ama bazılarını değiştirdikleri ve bunun yanında yeni tutumlar öğrendikleri gözlenebilir. Bireyin ilk tutumları aile bireylerine ve evde yaşanan konulara yönelik olmakla beraber daha sonra bunlara arkadaşlar, okul, öğretmenler, dersler, öğrenme ile ilgili ve benzeri tutumlar eklenebilir. Örneğin; Türklerin yabancılara tutumu başlangıçta genellikle olumludur. Grup tutumları da değişir, zayıflar veya güçlenir” (Ülgen, 1994, s. 80-82).

1.9. Akademik Başarı

Akademik başarı, bireyin özveriyle göstermiş olduğu çabaları neticesinde belirlenen hedefe varma ve kişinin isteneni elde etmesi olarak tanımlanmaktadır. Başka bir deyişle “öğrencinin bir yıllık çalışmasını yansıtan, bütün derslerden aldığı sınıf geçme notlarının aritmetik ortalamasıdır” (Akhun, 2019, s. 326). Eğitim açısından bakıldığında hedeflenen akademik başarının ancak belirli bir program çerçevesinde, disiplinli ve tutarlı davranışlar sonucunda elde edilmektedir.

“Eğitimde başarı kavramı genellikle okulda okutulan derslerde geliştirilen ve öğretmenlerce takdir edilen notlarla, test puanlarıyla ya da her ikisiyle birlikte belirlenen beceriler veya kazanılan bilgilerin ifadesi olan “akademik başarı” kastedilmektedir. Akademik başarı öğrencilerin mesleki ve toplumsal yaşama donanımlı şekilde hazırlanmalarını sağladığı ve geleceklerini şekillendirdiği için, aileleri ve çevreleri açısından da oldukça önemli görülmektedir” (Sarier, 2016, s. 610).

1.10. Tutum ve Akademik Başarı Arasındaki İlişki

Bireylerin derse yönelik tutumları ile akademik başarıları arasındaki durumu genellikle alınan notlarla ilişkilendirilir. Eğitimde başarıyı etkileyen en önemli nokta bireyin derse olan tutum ve değerleridir. Bu tutum ve değerler çeşitli değişkenlere göre sonuçlar vermektedir. Sonuçları sadece sayısal veriler üzerinden değerlendirmenin tutum ve akademik başarı arasındaki ilişkiyi değerlendirme bakımından eksik kalacağı düşünülmektedir. Bir anlamda bireyin derslere yönelik tutumları ve değerleri akademik başarısıyla doğru orantılıdır. Olumlu tutumlar geliştiren bir bireyin eğitim öğretim yılı sonundaki akademik başarısı artmakta, olumsuz tutumlar geliştiren bireyin ise akademik başarısı düşmektedir.

1.11. Çalgı Eğitiminde Tutumların Önemi

Müzik eğitiminin içerisindeki dallardan biri de çalgı eğitimidir. Bireylerin çalgılarına olan tutumları ve bu tutumlarına olan olumlu ya da olumsuz eğilimleri önem arz etmektedir. Yani bireylerin çalgıları ile aralarında kurdukları tutum, bağlantının temel yargılarını belirlemektedir. Çağımızda müzik eğitim anlayışı çok küçük yaşlardan itibaren yaşamımıza dâhil olduğu için çalgı eğitimi bireylerin müzik alanında çalgısına olumlu ya da olumsuz tutumlar geliştirmesinde de çok etkilidir. Pozitif sanatın her alanında farklı yeteneklere sahip olan bireylerin yaratılış olarak da düzeyleri doğal olarak değişiklik göstermektedir. Kimi insanlar sportif açıdan, kimileri de sayısal, sosyal, resim ya da müzikal yeteneklerini olumlu tutumlar geliştirerek profesyonel eğitimle başarıyı yakalamaktadırlar. Tam tersi olumsuz bir tutum geliştirdiklerinde ise başarıyı yakalayamamaktadırlar. Çalgı eğitiminde tutum, müzikal bilgi ve yaşantı birbirlerini etkileyen ve birbirleriyle yakın ilişkisi olan üç önemli etmendir. “Bu üç etmen bir yandan, müziksel bilgi ve tutum düzeyi, bireyin müzik yaşantısının şekil almasında etkili olurken; diğer yandan da bireyin oluşturmuş olduğu müzik yaşantısı formu, müziksel bilgi ve tutumun değişim ve gelişim yönünü tayin eder” (Tenkoğlu, 2005, s. 93).

II.BÖLÜM

BULGULAR VE TARTIŞMA

Öğrencilerin çalgı eğitimine yönelik tutumları ile çalgı performansları arasında bir ilişki olup olmadığını belirlemeye yönelik bulgular Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1

Tutum, Performans ve Akademik Başarı Puanlarının Arasındaki Korelasyon Analizi Sonuçları

Değişken	N	r	p
Tutum Performans	191	0,401	0
Tutum Başarı	191	0,187	0,10
Performans Başarı	191	0,39	0

Tablo 1’den anlaşılacağı üzere, çalgı dersine yönelik tutum ölçeğinden alınan puanlarla çalgı performans ölçeğinden alınan puanlar arasındaki ilişkiyi belirlemek üzere yapılan Spearman Sıra Farkları Korelasyon analizi sonucunda puanlar arasında istatistiksel açıdan $p < .05$ düzeyinde pozitif yönde anlamlı bir ilişki saptanmıştır. ($r = ,401$ ve $p = ,000$). Başka bir değişle elde edilen verilerden hareketle tutum puanları ile performans puanları arasında pozitif yönlü doğrusal bir ilişki vardır. Ayrıca çalgı dersine yönelik tutum ölçeğinden alınan puanlarla akademik başarı puanları arasındaki ilişkiyi belirlemek üzere yapılan Spearman Sıra Farkları Korelasyon analizi sonucunda puanlar arasında istatistiksel açıdan $p < .05$ düzeyinde pozitif yönde anlamlı bir ilişki saptanmıştır ($r = ,187$ ve $p = ,010$). Başka bir değişle elde edilen verilerden hareketle tutum puanları ile başarı puanları arasında pozitif yönlü doğrusal bir ilişki vardır.

Öğrencilerin çalgı performansları ile akademik başarıları arasında bir ilişki olup olmadığını belirlemeye yönelik olarak çalgı performans ölçeğinden alınan puanlarla başarı puanları arasındaki ilişkiyi belirlemek üzere yapılan Spearman Sıra Farkları Korelasyon analizi sonucunda puanlar arasında istatistiksel açıdan $p < .05$ düzeyinde pozitif yönde anlamlı bir ilişki saptanmıştır ($r = ,390$ ve $p = ,000$). Başka bir değişle elde edilen verilerden hareketle performans puanları ile başarı puanları arasında pozitif yönlü doğrusal bir ilişki vardır.

Öğrencilerin çalgı performans puanları ile çalgı dersine yönelik tutumları ve akademik başarı puanları arasında bir ilişki olup olmadığına ilişkin bulgular Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2
Performans, Tutum ve Akademik Başarı Puanlarının Arasındaki Çoklu Regresyon Analizi Sonuçları

Değişken	B	Standart Hata	β	t	p
Sabit (Performans)	-5,712	6,031		-,947	,345
Tutum	,282	,067	,272	4,200	,000
Başarı	5,672	1,024	,359	5,540	,000
R=,489	R ² =,239				
F ₍₂₋₁₈₈₎ =29,505	P=,000				

Tablo 2’den anlaşılaçağı üzere, öğrencilerin performanslarına etki edebileceğı düşünölen, çalgı dersine yönelik tutumları ve başarı puanlarının performansa etkilerinin ne derecede olduğunu ortaya koymak amacıyla çoklu regresyon analizi sonucunda puanlar arasında istatistiksel olarak $p < .05$ düzeyinde anlamlı bir ilişki ($R = ,489$ ve $R^2 = ,239$) olduğu belirlenmiştir ($F_{(2-188)} = 29,505$ ve $p = ,000$). Elde edilen verilerden hareketle tutum ve başarı puanlarının performans puanındaki değişimin %23,9’una etki ettiğı bulgusuna ulaşılmıştır. Standartlaştırılmış regresyon katsayılarına göre bulunan değişim üzerindeki etki sırası ise başarı puanları ($\beta = ,359$) ve tutum puanları ($\beta = ,272$) şeklinde olmuştur. Başka bir değişle öğrencilerin tutum ve akademik başarı ölçütlerinden aldıkları puanlar arttıkça çalgı performanslarının da artmasının beklendiğı söylenebilir.

Öğrencilerin çalgı performansları ile çalgı grupları değişkenine göre arasında bir ilişki olup olmadığına yönelik bulgular Tablo 3'te gösterilmiştir.

Tablo 3

Performans, Tutum ve Akademik Başarı Puanlarının Çalgı Grupları Değişkenine Göre Yapılan Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları

Puan	Çalgı Grupları	N	ST	X ²	sd	p
Performans	Perdeli	127	87,61	8,748	2	,013
	Üflemeli	21	114,00			
	Yaylı	43	111,98			
	Toplam	191				
Tutum	Perdeli	127	93,66	,692	2	,707
	Üflemeli	21	99,71			
	Yaylı	43	101,10			
	Toplam	191				
Başarı	Perdeli	127	93,96	4,662	2	,099
	Üflemeli	21	80,00			
	Yaylı	43	109,83			
	Toplam	191				

Tablo 3'ten anlaşılabacağı üzere, performans ölçeği sıralamalar ortalamalarının çalgı grupları değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis-H sonucunda çalgı gruplarının sıralamalar ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($x^2=8,748$; $sd=2$; $p=,013$). Anlamlı farklılığın hangi grup puanları etkisine göre farklılaştığını belirlemek üzere tamamlayıcı karşılaştırma tekniği kullanılmış ve Mann Whitney-U uygulanmıştır. Analizler sonucunda farklılığın perdeli-üflemeli ($U=963,00$; $z=-2,037$; $p=,042$) ve perdeli-yaylı ($U=2213,00$; $z=-2,490$; $p=,013$) grupları arasında olduğu, üflemeli-yaylı grupları arasında ise anlamlı bir farklılığın bulunmadığı ($U=444,000$; $z=-,107$; $p=,914$) belirlenmiştir. Diğer bir değişle perdeli çalgı grubu öğrencilerinin üflemeli ve yaylı grubu öğrencilerine göre daha düşük ortalamaya sahip oldukları, üflemeli ve yaylı grubu öğrencilerinin ise puan ortalamalarının birbirine yakın olduğu söylenebilir. Ayrıca öğrencilerin çalgı dersine yönelik tutumları ile öğrenim gördükleri çalgı grupları arasında bir ilişki olup olmadığını, tutum ölçeği sıralamalar ortalamalarının çalgı grupları değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip

göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis-H sonucunda çalgı gruplarının sıralamalar ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($x^2=,692$; $sd=2$; $p=,707$). Bunun yanısıra öğrencilerin akademik başarıları ile öğrenim gördükleri çalgı grupları arasında bir ilişki olup olmadığını, akademik başarı puanları sıralamalar ortalamalarının öğrenim gördükleri çalgı grupları değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis-H sonucunda çalgı gruplarının sıralamalar ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($x^2=4,662$; $sd=2$; $p=,099$).

Öğrencilerin performans, tutum ve Akademik başarı puanları ile öğrenim gördükleri sınıflar arasında bir ilişki olup olmadığına ilişkin bulgular Tablo 4’de gösterilmiştir.

Tablo 4

Performans, Tutum ve Akademik Başarı Puanlarının Sınıf Değişkenine Göre Yapılan Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları

Puan	Sınıf	N	ST	X^2	sd	p
Performans	1. Sınıf	30	78,00	4,822	3	,185
	2. Sınıf	22	91,39			
	3. Sınıf	49	96,05			
	4. Sınıf	90	103,10			
	Toplam	191				
Tutum	1. Sınıf	30	100,77	1,747	3	,627
	2. Sınıf	22	99,75			
	3. Sınıf	49	87,14			
	4. Sınıf	90	98,32			
	Toplam	191				
Başarı	1. Sınıf	30	97,12	10,709	3	,013
	2. Sınıf	22	86,57			
	3. Sınıf	49	77,17			
	4. Sınıf	90	108,18			
	Toplam	191				

Tablo 4’ten anlaşılaçağı üzere, performans, tutum ve başarı puanları sıralamalar ortalamalarının sınıf değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis-H sonucunda sınıfların performans ($x^2=4,822$; $sd=3$; $p=,185$) ve tutum ($x^2=1,747$; $sd=3$; $p=,627$) puanları sıralamalar ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamış, başarı puanları sıralamalar ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı

bulunmuştur ($x^2=10,709$; $sd=3$; $p=,013$). Anlamlı farklılığın hangi grup puanları etkisine göre farklılaştığını belirlemek üzere tamamlayıcı karşılaştırma tekniği kullanılmış ve Mann Whitney-U uygulanmıştır. Analizler sonucunda başarı puanında elde edilen anlamlı farklılığın 3. ve 4. sınıf öğrencileri arasında ($U=1477,00$; $z=-3,210$; $p=,001$) olduğu belirlenmiştir.

Öğrencilerin çalgı performans puanları ile çalgı türleri arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığına ilişkin bulgular Tablo 5'te gösterilmiştir.

Tablo 5

Çalgı Performans Puanlarının Çalgı Türü Değişkenine Göre Yapılan Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları

Puan	Çalgı Türü	N	ST	X^2	sd	p
Performans	Bağlama	121	85,70	14,765	5	,011
	Kabak Kemane	33	119,89			
	Kaval	21	114,00			
	Kemençe	8	84,13			
	Tar	6	126,17			
	Tulum	2	92,75			
	Toplam	191				

Tablo 5'ten anlaşılacağı üzere, performans ölçeği sıralamalar ortalamalarının çalgı türleri değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis-H sonucunda çalgı gruplarının sıralamalar ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($x^2=14,765$; $sd=5$; $p=,011$). Anlamlı farklılığın hangi grup puanları etkisine göre farklılaştığını belirlemek üzere tamamlayıcı karşılaştırma tekniği kullanılmış ve Mann Whitney-U uygulanmıştır. Analizler sonucunda performans puanında elde edilen anlamlı farklılığın bağlama-kabak kemane ($U=1302,50$; $z=-3,057$; $p=,002$), bağlama-kaval ($U=890,50$; $z=-2,185$; $p=,029$), kabak kemane-kemençe ($U=72,00$; $z=-1,979$; $p=,048$), öğrencileri arasında olduğu belirlenmiştir. Bağlama-kemençe ($U=473,00$; $z=-,107$; $p=,914$), bağlama-tar ($U=215,50$; $z=-1,677$; $p=,094$), bağlama-tulum ($U=107,50$; $z=-,270$; $p=,787$), kabak kemane-kaval ($U=318,00$; $z=-,507$; $p=,612$), kabak kemane-tar ($U=92,00$; $z=-,273$; $p=,785$), kabak kemane-tulum ($U=20,00$; $z=-,926$; $p=,407$), kaval-kemençe ($U=54,00$; $z=-1,467$; $p=,142$), kaval-tar ($U=53,50$; $z=-,555$; $p=,579$), kaval-tulum ($U=15,00$; $z=-,657$; $p=,511$), kemençe-tar ($U=10,00$; $z=-1,807$; $p=,081$),

kemençe-tulum ($U=6,00$; $z=-,522$; $p=,602$), tar-tulum ($U=3,00$; $z=-1,000$; $p=,317$) öğrencileri arasında ise performans puanları arasında anlamlı farklılığın bulunmadığı belirlenmiştir.

Öğrencilerin performans puanları ile çalışma sıklıkları arasında bir ilişki olup olmadığına ilişkin bulgular Tablo 6’da gösterilmiştir.

Tablo 6

Çalgı Performans Puanlarının Çalışma Sıklığı Değişkenine Göre Yapılan Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları

Puan	Sıklık	N	ST	X ²	Sd	p
Performans	Haftada 1-2	75	67,54	38,602	2	,000
	Haftada 3-4	63	103,02			
	Haftada 5 ve üstü	53	127,92			
	Toplam	191				
Performans	30-60 dk	98	75,52	30,354	3	,000
	1-2 saat	46	108,32			
	2-3 saat	26	123,85			

Tablo 6’dan anlaşılabacağı üzere, performans ölçeği sıralamalar ortalamalarının çalışma sıklığı değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis-H sonucunda çalışma sıklığının sıralamalar ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($x^2=38,602$ ve $x^2=30,354$; $sd=2$ ve 3 ; $p=,000$). Anlamlı farklılığın hangi grup puanları etkisine göre farklılaştığını belirlemek üzere tamamlayıcı karşılaştırma tekniği kullanılmış ve Mann Whitney-U uygulanmıştır. Analizler sonucunda performans puanında elde edilen anlamlı farklılığın; haftada 1-2-haftada 3-4 ($U=1460,00$; $z=-3,859$; $p=,000$), haftada 1-2-haftada 5 ve üstü ($U=755,50$; $z=-5,962$; $p=,000$), haftada 3-4-haftada 5 ve üstü ($U=1209,50$; $z=-2,552$; $p=,011$) kez çalışma sıklığı arasında olduğu belirlenmiştir. Analizler sonucunda performans puanında elde edilen anlamlı farklılığın; 30-60 dakika-1-2 saat ($U=1463,00$; $z=-3,390$; $p=,001$), 30-60 dakika-2-3 saat ($U=630,00$; $z=-3,954$; $p=,000$), 30-60 dakika-3 ve üstü ($U=457,00$; $z=-3,989$; $p=,000$) çalışma sıklığı arasında olduğu belirlenmiş, 1-2 saat-2-3 saat ($U=496,50$; $z=-1,191$; $p=,233$), 1-2 saat-3 saat ve üstü ($U=360,00$; $z=-1,665$; $p=,096$), 2-3 saat-3 saat ve üstü ($U=252,50$; $z=-,461$; $p=,645$) çalışma sıklığı arasında anlamlı bir farklılığın bulunmadığı bulgusuna ulaşılmıştır.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Öğrencilerin öğrenim gördükleri çalgıya ilişkin yüksek tutumlarının çalgı performanslarına etkisinin olduğu ve tutum düzeyinin arttıkça çalgı performansının da artışa geçtiği belirlenmiştir. Bu sebeple öğrencilerin çalgılarına karşı tutumlarını olumlu yönde artırmanın icra performanslarını da artıracığı sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen bu sonuçlar (Lammers, 2006), (Özmenteş & Özmenteş, 2009) ve Nalbantoğlu'nun (2007), araştırmasından elde edilen sonuçlarla örtüşmektedir.

Öğrencilerin öğrenim gördükleri çalgıya ilişkin yüksek tutumlarının akademik başarıları üzerinde etkisinin olduğu ve tutum düzeyinin arttıkça akademik başarılarının da artışa geçtiği belirlenmiştir. Bu sebeple öğrencilerin çalgılarına karşı tutumlarını olumlu yönde artırmanın genel başarılarını da artıracığı sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen bu sonuçlar (Dönmez & Köse, 2020) ve Gergin'in (2010) araştırmasındaki sonuçlarla örtüşmektedir. Öğrencilerin akademik başarıya ilişkin yüksek puanlarının çalgı performansları üzerinde etkisinin olduğu ve öğrencilerin akademik başarı düzeyi arttıkça çalgı performanslarının da artışa geçtiği belirlenmiştir. Bu sebeple öğrencilerin genel başarılarını artırmanın çalgı performansını da artıracığı sonucuna ulaşılmıştır.

Öğrencilerin öğrenim gördükleri çalgıya ilişkin yüksek tutumları ile akademik başarıya ilişkin yüksek puanlarının çalgı performansları üzerinde etkisinin olduğu belirlenmiştir. Bu sebeple tutum ve başarının birlikte pozitif yönde artışlarının çalgı performansını da pozitif yönde etkileyeceği, bu etkinin ise çalgı performansını en fazla %23,9 artırabileceği sonucuna ulaşılmıştır. Bunun sebebi olarak çalgı icrasının sadece tutum ve genel başarı ile artırılmayacağı çalgı eğitimi alanında farklı bilgi ve uygulamaların da gerekli olduğu sonucuna varılmıştır.

Öğrencilerin çalgı performanslarının öğrenim gördükleri çalgılara göre anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir. Bu farklılaşma; öğrenim gördükleri çalgıya ilişkin daha önceden eğitim alıp almadıkları, aile bireyleri veya yakın çevrelerinden aynı çalgı

üzerinde uzmanlaşan kişilerin varlığının olup olmaması ve çalışma sıklıklarındaki değişikliklerin olması ifadeleri ile açıklanabileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümlere yönelik müfredat farklılıklarının icra performansları üzerinde etkili olabileceği düşünülmektedir. Öğrencilerin öğrenim gördükleri çalgılara yönelik tutumlarının çalgı gruplarına göre farklılaşmadığı belirlenmiştir. Bu sebeple birinci alt problemde belirtilen yüksek tutum düzeyinin bütün öğrenciler arasında homojen olarak dağıldığı ve öğrencilerin yüksek tutum düzeylerinin çalgı grupları farklılaşsa bile çalgı performanslarını olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen sonuçların Moray (2003)'ın yapmış olduğu çalışma sonucuyla örtüşmekte fakat Kaya (2018)'nın yapmış olduğu çalışmada, öğrencilerin genel tutum puanlarının çalgılarına göre anlamlı şekilde farklılaştığı, viyolonsel çalan öğrencilerin çalgılarına yönelik tutumları, viyola ve kontrbas çalan öğrencilerden daha yüksek olduğu sonucuyla örtüşmemektedir.

Öğrencilerin akademik başarı puanlarının öğrenim gördükleri çalgı gruplarına göre farklılaşmadığı belirlenmiştir. Akademik başarı düzeyinin bütün öğrenciler arasında homojen olarak dağıldığı ve öğrencilerin yüksek başarı düzeylerinin öğrenim gördükleri gruplar farklılaşsa bile çalgı performanslarını olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Öğrencilerin çalgı performanslarından aldıkları puanlar ile tutum puanlarının öğrenim gördükleri sınıflara göre anlamlı farklılık göstermediği, başarı puanlarının ise öğrenim gördükleri sınıflara göre anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Bunun sebebi olarak, çalgıya karşı duyulan olumlu tutumun ve icra performansının sınıf düzeyleri içerisinde çalgı müfredatlarının gelişim sürecinin devam etmesinden kaynaklandığı görülmektedir. Başarı puanlarının sınıflara göre farklılık göstermesinin sebebi olarak ise, sınıf düzeyi arttıkça alınan ders kredisinin fazlaştığı ve diğer derslerden alınan puanların da başarı puanını etkilediği saptanmıştır. Sınıf düzeyi arttıkça başarı puanını etkileyen faktörlerin de artmasının farklılaşmaya sebep olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen bu sonuçların Ünal (2017), Mete (2018), Konakcı

(2010) ve Pogonowski'nin (1985), araştırmasında elde edilen sonuçlarla örtüşmektedir.

Perdeli, üflemeli ve yaylı çalgı gruplarında öğrenim gören öğrencilerin performans ölçeğinden almış oldukları grup puan ortalamaları arasında anlamlı farklılığın olduğu belirlenmiştir. Belirlenen farklılığın perdeli-üflemeli ve perdeli-yaylı grupları arasında olduğu bulunmuştur. Perdeli çalgı grup ortalama puanlarının üflemeli ve yaylı çalgı grup ortalama puanlarına göre daha düşük olması sebebiyle bu anlamlı farklılığın olduğu söylenebilir. Üflemeli ve yaylı çalgı grup puan ortalamaları arasında ise anlamlı farklılığın olmadığı, bu sebeple bu iki grup öğrencilerinin puan ortalamalarının birbirine yakın olduğu tespit edilmiştir.

Öğrencilerin icra performanslarının çalgı çalışmalarına yönelik gerçekleştirdikleri haftalık ve saatlik çalışma sürelerine göre anlamlı olarak farklılaştığı belirlenmiştir. Bu farklılaşmanın öğrencilerin çalgı çalışmaya yönelik haftalık ayırdıkları aralık ve günlük harcadıkları çalışma saatine göre ortaya çıktığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu sebeple çalgı çalışmaya daha çok zaman ayıran öğrencilerin çalgı performanslarını arttırdığı ve daha yüksek puan aldıkları sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen bu sonuçlar Kaya (2018) ve Konakçı'nın (2010) araştırmasında elde edilen sonuçlarla örtüşmektedir.

Elde edilen bu sonuçlar doğrultusunda,

- Öğrencilerin bireysel çalgılarına yönelik yüksek düzeyde pozitif tutumlarının motivasyonlarını olumlu yönde etkilediği görülmektedir. Dolayısıyla öğrencilerin çalgılarıyla ders dışında daha fazla zaman geçirebilecekleri ortamın oluşturulması, çeşitli etkinliklerin ve müzikal çalışmaların içerisinde çalgılarıyla birlikte katılım göstermeleri,
- Öğrencilerin çalgılarına yönelik tutumlarının yüksek düzeyde çıktığı fakat çalgıdaki performansların orta düzeyde olmasının sebepleri sadece çalgıya olan tutumlarla açıklanamamaktadır. Bu anlamda öğrencinin çalgısını sevebilmesi, çalgısına düzenli olarak zaman ayırabilmesi, eğitimci tarafından verilen eserlere, egzersizlere yeterli düzeyde çalışabilmesi, çalışma alışkanlığı ve disiplinini kazanabilmesi, derste hazır bulunabilmesi, çalışma ortamının ve koşullarının uygun olması gerekmektedir. Bunun yanı sıra eğitimcinin derse yönelik kullandığı

öğretim materyallerini hazırlaması, öğrencileriyle olan iletişimini geliştirmesi, öğrencilerin seviyesine göre bir plan ve program hazırlayıp uygulaması, öğrencilerin çalgı performanslarını geliştirici yaklaşım ve uygulamalarda bulunması, öğrencilerin çalgı performansına olumlu katkı sağlayacak etkinlikler ve konserler düzenlemesi,

- Öğrencilerin icra performanslarının eğitim gördükleri çalgılara göre anlamlı düzeyde farklılaştığı görülmektedir. Öğrencilerin çalgılarına yönelik tutumlarının pozitif olması ancak çalgısını sevmesinden geçmektedir. Dolayısıyla öğretmenlerin bilgi ve deneyimleri doğrultusunda öğrencilerin çalgı tercihlerinde bulunurken kendi fiziksel yapılarına en uygun enstrümanı seçebilmeleri önerilmektedir.

KAYNAKLAR

- Akhun, İ. (2019). Akademik Başarının Kestirilmesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 325-334.
- Aktüze, İ. (2010). *Müziği Anlamak, Ansiklopedik Müzik Sözlüğü*. İstanbul: Pan Yayıncılık, Barbaros Bulvarı 18/4 Beşiktaş/İstanbul.
- Albayrak, C. (2020). *Güzel Sanatlar Lisesi vilyolonsel Öğrencilerinin Bireysel Çalgı Çalışma Alışkanlıklarının Çalgı Performansı Öz Yeterlik İnancına Etkisi*. Samsun: Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı.
- Apaydın, Ö. (2019). *Türkiye'de Müzik Eğitimi ve Öğretimi*. Bursa: Ekin Basım Yayın Dağıtım, Şehreküstü Mah. Cumhuriyet Cad. Durak Sok. no:2 Osmangazi/Bursa.
- Barış, D. A. (2007). Okul Müzik Eğitiminde Çalgı Eğitimi Uygulamaları. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1-12.
- Barış, D. A., & Karkın, A. (2003). Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi A.B.D.'da Yer Alan Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi Dersindeki Nota Okuma Becerisinin Çalgı Eğitimine Yansımaları Üzerine Öğrenci Görüşleri (A.İ.B.Ü. Örneği). *Cumhuriyetimizin 80. Yılında Müzik Sempozyumu* (s. 243-249). Malatya: Malatya İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi.
- Baysal, A. C. (1981). *Sosyal ve Örgütsel Psikolojide Tutumlar*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi.
- Birgül, Y., & Nacakçı, Z. (2017). Güzel Sanatlar Lisesi Viola Eğitiminde Kullanılan Repertuvaya Yönelik Öğrenci ve Öğretmen Görüşleri. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 413-427.
- Bulut, M. H. (2001). Müziğin toplumsal İşlevinin Niteliği. *Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 173-175.
- Çelikleş, H. (2021). *Kodaly Temelli Müzik Öğretim Programının Çocuk Korosu Eğitiminde Müziksel İşitme ve Okuma Becerilerine Etkisi*. Bursa:

Yayınlanmamış Doktora Tezi, Bursa Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı.

Çevik, S. (2000). Müzikte Söz Ögesinin Önemi, Müziğin Dile, Dilin Müziğe Etkileri. S. Turhan içinde, *Türk Halk Müziğinde Çeşitli Görüşler* (s. 192). Ankara: Çukurova Matbaacılık, Yayıncılık, reklam, İnşaat, Turizm Sağlık ve Orman Ürünleri, Pazarlama Sanayi ve Ticaret Ltd.Şti. Kültür Mah. Meşrutiyet cd. Ankara.

Demirci, F. (2007). İki Siyasal Eğitim Modeli: Sokrates ve Platon'un Eğitim ve İnsan Anlayışları (Sokratik ve Platonik Eğitim). 38. ICANAS (Uluslararası Asya ve Kuzey Afrika Çalışmaları Kongresi) (s. 105-127). Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu.

Demirel, Ö. (2020). *Eğitime Giriş*. Ankara: Pagem Akademi Karanfil sok. no: 45 Kızılay/Ankara.

Dirik, M. Z. (2015). *Eğitim Programları ve Öğretim Öğretim İlke ve Yöntemleri*. Ankara: Page Akademi Yayınevi Karanfil Sok:2 No:45 Kızılay/Ankara.

Dönmez, B. M. (2015). *Müziğin Kökeni Üzerine*. Ankara: Gece Kitaplığı.

Dönmez, L. M., & Köse, H. S. (2020). Konservatuvar Vurmalı Çalgılar Öğrencilerinin Çalgı Derslerine İlişkin Tutumlarının Akademik Başarıları ile İlişkisi. *Turkish Studies - Social Sciences*, 247-259.

Eren, E. K. (2019). Emile JaQues Dalcroze ve Ritmik Yöntemi. *Eurasian Journal of Music and Dance*, , 131-145.

Erkuş, A. (2006). *Sınıf Öğretmenleri İçin Ölçme ve Değerlendirme Kavramlar ve Uygulamalar*. Ankara: Ekinoks Eğitim Danışmanlık Hizmeti ve Basım Yayımlar Dağıtım Sanayi ve LTD.ŞTİ Konar Sokak No: 30/9 Kızılay/Ankara.

Gergin, Z. (2010). *Bireysel Çalgı I Dersine İlişkin Öğrenci Tutumlarının Başarılarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi*. Burdur: Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı.

Gökber, C. H. (2020). *Çalgı Eğitimine Yönelik Öğrenme Stratejilerine Dayalı Program Tasarısının Hazırlanması ve Uygulanması*. Eskişehir: Yayınlanmamış Doktora Tezi, Eskişehir Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

- Gürgen, E. T. (2006). Müzik Eğitiminde Yaratıcılığı Geliştiren Yöntem ve Yaklaşımlar. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 81-93.
- İnceoğlu, M. (2011). *Tutum Algı İletişim*. Şehit Adem Yavuz Sok. Hitit Apartmanı 14/1 Kızılay-Ankara: Siyasal Kitabevi.
- İsen, G., & Batmaz, V. (2006). *Ben ve Toplum*. İstanbul: İstanbul: Salyangoz Yayınları.
- Kağıtçıbaşı, Ç. (1999). *Yeni İnsan ve İnsanları*. 10. Baskı Sosyal Psikoloji Dizisi. İstanbul: 1. Evrim Basım Yayım ve Dağıtım.
- Karasar, N. (2012). *Kavramlar-İlkeler-Teknikler*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Kaya, İ. (2018). *Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı Yaylı Çalgılar Öğrencilerinin Çalgılarına Yönelik Tutumlarının Çeşitli Değişkenlerle İncelenmesi*. İstanbul: Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı.
- Konakcı, N. (2010). *Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı Öğrencilerinin Bireysel Çalgı Eğitimi Dersine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi*. İstanbul: Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı.
- Kurtuldu, M. K. (2021). Müziğin Gücü. Z. N. Alaaddin Canbay içinde, *Müzik Kültürü* (s. 43). Ankara: Pagem Akademi.
- Küçüköncü, H. Y. (2021). *Genel Müzik Kültürü ve Müzik Öğretimi*. Ankara: Efil Yayınevi Eflatun Basım Dağıtım Yayıncılık Danışmanlık Yatırım ve Ticaret Anonim Şirketi, İvedik Organize Sanayi Bölgesi 28. Cad. 2284 sk. no:105/A Ostim/Yenimahalle/Ankara.
- Lammers, W. (2006). *Factors Affecting Performance Proficiency A Case Study Involving Intermediate Piano Students*. Canada: Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Faculty of Education, Brock University St. Catharines, Ontario.
- MEB. (2018). *Seçmeli Müzik Dersi Öğretim Programı Genel Müzik Eğitimi Modülü*. Ankara: T.C. Milli Eğitim Bakanlığı.

- Mete, M. (2018). *Müzik Öğretmeni Adaylarının Bireysel Çalgı Özyeterlilikleri İle Çalgı Performans Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Erzurum: Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi, Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı.
- Moray, E. (2003). *Üniversite Müzik Öğrencilerinin Çalgı Çalışma Tutum ve Alışkanlıklarının İncelenmesi*. İstanbul: Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı.
- Nalbantoğlu, E. (2007). *Yaylı Çalgılar Öğrencilerinin Performansını Etkileyen Bazı Faktörler ve Ölçme Değerlendirme Yöntemleri Üzerine Bir Araştırma*. İstanbul: Yayınlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı.
- Okatan, İ. (2004). Müzik Eğitimi Yöntemi ve Değerlendirme İlişkileri. 1924-2004 *Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme* (s. 548-55). Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi Burdur Eğitim Fakültesi, Cilt:2.
- Öz, N. B. (2001). İnsanın Kültürel Gelişiminde Müzik Eğitiminin Önemi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt:14, sayı: 1, Bursa*, 101-106.
- Öz, N. B. (2001). Müzik Öğretmenleri Yetiştiren Kurumlarda Orkestra-Oda Müziği Eğitiminde Yaylı Çalgıların Yeri ve Önemi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi Cilt XIV, Sayı:1*, 93-99.
- Özdek, A. (2006). *Özengen Müzik Eğitimi Veren Kurumlarda Klasik Gitar Eğitimi*. Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Özen, N. (2004). Çalgı Eğitiminde Yararlanılan Müzik Eğitimi Yöntemleri. *Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 57-63.
- Özmenteş, S., & Özmenteş, G. (2009). Çalgı Çalışmaya İlişkin Tutum, Bireysel Özellikler ve Performans Düzeyi İlişkileri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 353-360.

- Parasız, G. (2010). Eğitim Müziği Eksenli Keman Öğretiminde Kullanılmakta Olan Çağdaş Türk Müziği Eserlerinin Tespitine Yönelik Bir Çalışma. *Sanat Dergisi*, 19-24.
- Pogonowski, L. (1985). Attitude Assessment of Upper Elementary Students in a Process-Oriented Music Curriculum. *Journal of Research in Music Education*, 247-257.
- Sarier, Y. (2016). Türkiyede Öğrencilerin Akademik Başarısını Etkileyen Faktörler. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 609-627.
- Say, A. (1994). *Müzik Tarihi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Say, A. (2002). *Müzik Sözlüğü*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları İladım sok. 21/5, Gaziosmanpaşa/Ankara .
- Selanik, C. (1996). *Müzik Sanatının Tarihsel Serüveni*. Ankara: Doruk Yayıncılık, Sakarya Cad. 36/11 Yenışehir/Ankara.
- Serevina, V., & Mulyati, D. (2018). Development of student performance assessment based on scientific approach for a basic physics practicum in simple harmonic motion materials. *Journal of Physics: Conference Series*, 1013(1) (s. 1-8). United Kingdom, Bristol: Published under licence by IOP Publishing Ltd.
- Somakcı, P. (2005). Mesleki Müzik Eğitiminde Çalgı Öğretimi ve Çalgı Öğretim Elemanlarına Düşen Görevler. *Çağdaş Eğitim Dergisi*, 13-16.
- Sönmez, V. (1994). *Eğitim Felsefesi*. Ankara: Pagem Yayınları, Ankara 1994.
- Sönmez, V. (2004). *Dizgeli Eğitimi*. Ankara: Anı Yayıncılık Fevzi Cakmak Sok: 2 36/D Demirtepe-Kızılay/Ankara .
- Sönmez, V., & Alacapınar, F. G. (2016). *Sosyal Bilimlerde Ölçme Aracı Hazırlama*. Ankara/Türkiye: Anı Yayıncılık, Kızılırmak Sokak 10/A Bakanlıklar/Ankara.
- Tanrıöver, A. U., & Tanrıöver, G. B. (2015). Genel, Özengen ve Mesleki Müzik Eğitimi Süreci İçinde Verilen Keman Eğitiminde Karşılaşılabilecek Olası Güçlükler. *The Journal of Academic Social Science Studies, International Journal of Social Science*, 555-567.

- Tanrıöver, A. U., & Tanrıöver, G. B. (2015). Genel, Özengen ve Mesleki Müzik Eğitimi Sürteci İçinde Verilen Keman Eğitiminde Karşılaşılabilecek Olası Güçlükler. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 555-567.
- TDK. (2015). *Türkçe Sözlük*. İstanbul: Damla Yayınevi Prof. Dr. K. İsmail Gürkan Cad. No: 8 Cağaloğlu/İstanbul.
- TDK. (2021, 12 23). *Türk DİL Kurumu Sözlükleri*. <https://sozluk.gov.tr/> adresinden alındı
- Tekarslan, E., & Baysal, A. C. (1996). *Davranış Bilimleri,2.Baskı*. İstanbul: Avcıol Basım Yayım.
- Tenkoğlu, T. (2005). *Farklı Müzik Algılarına Sahip Sınıf Öğretmenlerinin Öğrencilerinin Müzik Tutumlarının Karşılaştırılması*. İstanbul: Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, .
- Thurstone. (1967). Attitudes Can Be Measured. *Readings in Attitude Theory and Measurement*. New York: John Willy and Sons., 15.
- Topoğlu, O., & Erdem, E. (2012). Bireysel Çalgı Eğitimine Yönelik Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi. *Akademik Bakış Dergisi*, 1-11.
- Triandis, H. (1967). *Exploratory Factor Analysis of the behavioral component of Social Attitudes*. New York: New York: John Wiley and Sons.
- Uçan, A. (2016). *Atatürk ve Köy Enstitülerinde Müzik Eğitimi*. Ankara: Arkadaş Yayınevi, Yuva Mahallesi 3702. Sok No:4 Yenimahalle/ Ankara.
- Uçan, A. (2018). *Müzik Eğitimi,Temel kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar ve Türkiye'deki Durum*. Ankara: Arkadaş Yayınevi, Yuva Mahallesi 3702.sk. no: 4 Yenimahalle/Ankara.
- Uğurlu, N. S. (2018). *Sosyal Psikolojide Tutumlar ve Tutum Değişimi*. Ankara: İmge Kitabevi Yayıncılık Paz.San. ve Tic. Ltd. Şti Konur Sokak. No:17/2 Kızılay/Ankara.
- Ülgen, G. (1994). *Eğitim Psikolojisi Kavramlar,İlkeler, Yöntemler, Kuramlar ve Uygulamalar*. Ankara: Lazer Ofset Matbaa Tesisleri Sanayi ve Ticaret LTD. ŞTİ. Kazım Karabekir Cad. 95/1-A Büyük Sanayi/Ankara.

- Ünal, B. (2017). Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano Dersine Yönelik Tutumlarının Değerlendirilmesi. *Online Journal of Music Science*, 163-178.
- Yalçinkaya, B., Eldemir, A., & Sönmezöz, F. (2014). Müzik Öğretmeni Adaylarının Bireysel Çalgı Dersine Yönelik Tutumlarının Değerlendirilmesi. *International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Ankara*, 1583-1595.
- Yener, S., & Apaydınlı, K. (2016). Türkiye’de Mesleki Müzik Eğitimi Veren Kurumların Çeşitliliği ve Mezunların İstihdam Sorunları. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 225-249.
- Yılmaz, Z. (2004). Aristoteles'in Eğitim Anlayışı. *Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 148-159.
- Yöndem, S., Yöndem, Z. D., Ünlü, S. E., & Nartgün, Z. (2019). Müzik Eğitimi Öğrencilerinde Bireysel Çalgı Performansı Başarısının Psikolojik ve Kişisel Özelliklere Göre İncelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 299-307.

EKLER

EK 1

TÜRK HALK MÜZİĞİ PERDELİ ÇALGILAR İÇİN PERFORMANS DEĞERLENDİRME FORMU								
Hedef Davranış		Çok iyi	İyi	Orta	Zayıf	Çok zayıf	Katsayılar	Ağırlıklı Ölçme Puanı
		5	4	3	2	1		
TEMEL DAVRANIŞLAR	1	Doğru oturuş ve tutuş					x2	
	2	Sağ ve sol el tekniğini kullanabilme					x2	
TEKNİK DAVRANIŞLAR	3	Sağ ve sol el koordinasyonunu sağlayabilme					x2	
	4	Etüdü parmak numaralarına uygun pozisyonda çalabilme					x2	
	5	Parmak ve pozisyonlar arasında geçişlerdeki teknik beceri					x2	
	6	Çalgıyla deşifre edebilme					x2	
MÜZİKAL ETKİ VE YORUMLAMA	7	Eseri yöresel icra biçimine uygun şekilde çalabilme					x2	
	8	Eserde yer alan süsleme işaretlerini (çarpma, tiril vb.) ve nüansları yerinde ve etkili icra edebilme					x2	
	9	Eseri temposuna uygun bir şekilde icra edebilme					x2	
	10	Eseri makamsal yapısına uygun akıcı bir şekilde icra edebilme					x2	
		GENEL TOPLAM						

EK 2

TÜRK HALK MÜZİĞİ ÜFLEMELİ ÇALGILAR İÇİN PERFORMANS DEĞERLENDİRME FORMU									
Hedef Davranış			Çok iyi	İyi	Orta	Zayıf	Çok zayıf	Katsayılar	Ağırlıklı Ölçme Puanı
			5	4	3	2	1		
TEMEL DAVRANIŞLAR	1	Doğru oturuş ve tutuş						x2	
	2	Doğru nefes kullanma ve üfleyebilme						x2	
TEKNİK DAVRANIŞLAR	3	Parmak koordinasyonu sağlayabilme						x2	
	4	Çalgıda icra pozisyonlarını doğru kullanabilme (1. ve 2. Pozisyon vb.)						x2	
	5	Kademe geçişlerindeki teknik beceri						x2	
	6	Çalgıyla deşifre edebilme						x2	
MÜZİKAL ETKİ VE YORUMLAMA	7	Eseri yöresel icra biçimine uygun şekilde çalabilme						x2	
	8	Eserde yer alan süsleme işaretlerini (çarpma, tiril vb.) ve nüansları yerinde ve etkili icra edebilme						x2	
	9	Eseri temposuna uygun bir şekilde icra edebilme						x2	
	10	Eseri makamsal yapısına uygun akıcı bir şekilde icra edebilme						x2	
			GENEL TOPLAM						

EK 3

TÜRK HALK MÜZİĞİ YAYLI ÇALGILAR İÇİN PERFORMANS DEĞERLENDİRME FORMU								
Hedef Davranış		Çok iyi	İyi	Orta	Zayıf	Çok zayıf	Katsayılar	Ağırlıklı Ölçme Puanı
		5	4	3	2	1		
TEMEL DAVRANIŞLAR	1	Doğru oturuş ve tutuş					x2	
	2	Sağ ve sol el tekniğini kullanabilme					x2	
TEKNİK DAVRANIŞLAR	3	Sağ ve sol el koordinasyonunu sağlayabilme					x2	
	4	Etüdü parmak numaralarına uygun pozisyonda çalabilme					x2	
	5	Parmak ve pozisyonlar arasında geçişlerdeki teknik beceri					x2	
	6	Çalgıyla deşifre edebilme					x2	
MÜZİKAL ETKİ VE YORUNLAMA	7	Eseri yöresel icra biçimine uygun şekilde çalabilme					x2	
	8	Eserde yer alan süsleme işaretlerini (çarpma, tiril vb.) ve nüansları yerinde ve etkili icra edebilme					x2	
	9	Eseri temposuna uygun bir şekilde icra edebilme					x2	
	10	Eseri makamsal yapısına uygun akıcı bir şekilde icra edebilme					x2	
		GENEL TOPLAM						

EK 4

ONAY FORMU

Sayın Prof. Onur TOPOĞLU,

“Türk Müziği Devlet Konservatuvarı Öğrencilerinin Çalgı Eğitimine Yönelik Tutumları ve Çalgı Başarılarının İncelenmesi” başlıklı yüksek lisans tez çalışmam için 2020-2021 öğretim yılı bahar dönemi boyunca Gaziantep Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarında öğrenim görmekte olan öğrenciler üzerinde yapacağım araştırmamda geliştirdiğiniz *“Öğrencilerin Bireysel Çalgı Dersine Yönelik Tutum Ölçeği”* ni kullanmak istiyorum. Onay vermeniz halinde geliştirmiş olduğunuz ölçek ve kişisel bilgi formunu kullanarak araştırmaya katılan öğrencilerin çalgı eğitimine yönelik tutumları ile performansları arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığını araştırmayı hedefliyorum.

Yılmaz YAVUZ

“Türk Müziği Devlet Konservatuvarı Öğrencilerinin Çalgı Eğitimine Yönelik Tutumları ve Çalgı Başarılarının İncelenmesi” başlıklı yüksek lisans çalışmanızda geliştirdiğim *“Öğrencilerin Bireysel Çalgı Dersine Yönelik Tutum Ölçeği”*min kullanılmasına izin veriyorum.

Prof. Onur TOPOĞLU

EK 5

Evrak Tarih ve Sayısı: 11/04/2021-34370

T.C.
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Sosyal Bilimler Enstitüsü

Sayı : E-81948136-100-34370
Konu : Eğitim - Öğretim İşleri (Yılmaz
YAVUZ)

İLGİLİ MAKAMA

Enstitümüz Müzik Bilimleri Anabilim Dalı Yüksek Lisans öğrencimiz **Yılmaz YAVUZ**'un "Türk Müziği Devlet Konservatuvarı Öğrencilerinin Çalgı Eğitimine Yönelik Tutumları ve Çalgı Başarılarının İncelenmesi" konulu yüksek lisans tezi için Üniversitemiz Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurul toplantısının, **02.04.2021** tarih ve **06 nolu** toplantısında alınan **21 nolu** karar aşağıda belirtilmiştir.

Karar 21. Sosyal Bilimler Enstitüsünün 05.03.2021 tarih, 22322 sayılı ve "Etik Kurul onayı (Yılmaz YAVUZ)" konulu yazısı incelenmiş olup, Üniversitemiz Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzik Bilimleri Ana Bilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Yılmaz YAVUZ'un "Türk Müziği Devlet Konservatuvarı Öğrencilerinin Çalgı Eğitimine Yönelik Tutumları ve Çalgı Başarılarının İncelenmesi" başlıklı araştırma çalışmasının, Üniversitemiz Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulunca değerlendirilmesi istenmektedir. Kurula yapılan başvuru; çalışmanın amacı, yöntemi, veri kaynakları ve veri toplama araçları açısından değerlendirilmiştir. Kurulumuza beyan edilen belgelere dayalı olarak yapılan incelemeler sonucunda başvuruya ilişkin etik aykırılık tespit edilmemiş olup, adı geçen öğrencinin söz konusu araştırma çalışmasını yapabilmesinin uygun görülmesine; oy birliği ile karar verilmiştir.

Adı geçen öğrencinin çalışmalarını yürütebilmesi için gerekli izinlerin verilmesi hususunu bilgilerinize arz/rica ederim.

Doç.Dr. Erol ERKAN
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu : *BE8R521Y2* Pin Kodu : 88781

Belge Takip Adresi : https://ebys.gantep.edu.tr/envision/validate_doc.aspx

Adres : Üniversite Bulvarı P.K. 27310 Şehitkamil / Gaziantep, TÜRKİYE

Telefon : (0342) 317 18 97 Faks:0 (342) 360 10 13

e-Posta : sosbil@gantep.edu.tr Web : www.gantep.edu.tr

Kep Adresi : gaun@hs01.kep.tr

Bilgi için : İlknur Uzgör Yağan

Unvanı : Bilgisayar İşletmeni

EK 6

Tutum İfadeleri		Tutum Düzeyleri				
		Kesinlikle Katılmıyorum (1)	Katılmıyorum (2)	Az Katılıyorum (3)	Katılıyorum (4)	Kesinlikle Katılıyorum (5)
1	Boş zamanlarımda çalgı çalışırım.					
2	Çalgı dersi sevdiğim bir derstir.					
3	Çalgı dersi bende stres yaratır.					
4	Çalgı derslerinde çok sıkılırım.					
5	Çalgı ders saatlerinin daha çok olmasını isterim.					
6	Çalgı dersine zorunlu olduğumdan dolayı girerim.					
7	Çalgı derslerine her zaman hazırlıklı girerim.					
8	Çalgı dersindeyken zamanın nasıl geçtiğini anlamam.					
9	Çalgı dersimi kaçırdığımda mutlaka telafisini yapmak isterim.					
10	Çalgı dersleri çok sevdiğim dersler arasındadır.					
11	Çalgı dersleri bence sıkıcıdır.					
12	Çalgı dersleri beni rahatlatır.					

EK 7

13	Boş zamanlarımda çalgımı çalmaktan hoşlanırım.					
14	Çalgı dersleri bence çok eğlencelidir.					
15	Çalgı ders saatlerinin arttırılmasını isterim.					
16	Çalgı derslerine zorunlu olmasam girmek istemem.					
17	Çalgı derslerinin kaldırılmasını isterim.					
18	Çalgı ödevlerini çalışırken çok sıkılırım.					
19	Boş zamanlarımda çalgım ile ilgili bir şeyler yapmak hiç aklıma gelmez.					
20	Çalgı dersleri bende müzikle ilgili bir şeyler yaratma isteği uyandırır.					
21	Çalgı derslerinin bir an önce bitmesini isterim.					
22	Çalgımla ilgili hiçbir şey ilgimi çekmez.					
23	Çalgı dersini diğer derslere göre daha çok severim.					
24	Çalgı dersinin müzik eğitimim için gerekli olduğunu düşünürüm.					
25	Çalışma zamanımın çoğunu çalgıma ayırmak isterim.					
26	Çalgıma sadece sınıfımı geçmek için çalışırım.					
27	İleride çalgımla ilgili bir meslek seçmek isterim.					

EK 8

1	Adınız Soyadınız
2	Cinsiyetiniz
3	Yaşınız
4	Kaçıncı sınıftasınız?
5	Mezun olduğunuz okul türü nedir?
6	Bireysel çalgınız nedir?
7	Ailenizde çalgı çalan var mı?
8	Okul çalgınız hakkında daha önceden bir bilginiz var mı?
9	Çalgınıza daha çok nerede çalışırsınız?
10	Çalgınıza ne sıklıkla çalışırsınız?
11	Günlük çalışma süreniz ne kadardır?
12	Müzikal beğeninizi aşağıdaki ifadelerden hangisi tanımlar?

EK 9

KİŞİSEL BİLGİ
FORMU VE
ÖĞRENCİLERİN
BİREYSEL ÇALGI
DERSİNE
YÖNELİK TUTUM
ÖLÇEĞİ

Bu çalışma, "Türk Müziği Devlet Konservatuvarı Öğrencilerinin Çalgı Eğitimine Yönelik Tutumları ve Çalgı Başarılarının İncelenmesi" başlıklı yüksek lisans tez çalışmamda kullanılmak amacıyla hazırlanmıştır.

Veri toplama aracı iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde kişisel bilgilerinize, ikinci bölümde bireysel çalgı dersine yönelik tutumlarınızı belirlemeye yönelik maddeler yer almaktadır.

Vereceğiniz cevaplar bilimsel bir araştırmada veri olarak kullanılacaktır. Araştırmanın başarıya ulaşması, sizin ölçekteki sorulara samimi cevaplar vermenizle mümkün olacaktır. Elde edilen bilgiler gizli tutulup, sadece bilimsel araştırmanın amacına uygun olarak değerlendirilecek ve başka hiçbir amaç için kullanılmayacaktır.

Araştırma kendi içerisinde bir bütünlük arz ettiği için soruların tamamına cevap vermeniz gerekmektedir. Bu nedenle lütfen soruların tümünü cevaplandırınız.

Cevaplama süresi yaklaşık 15 dakikadır. Zaman ayırdığınız için şimdiden teşekkür eder, saygılar sunarım.

Yılmaz YAVUZ

2. Bu çalışmaya gönüllü olarak katıldığımı ve istediğim zaman yanıtlamayı bırakabileceğimi biliyorum. Verdiğim bilgilerin bilimsel amaçlı yayınlarda kullanılmasını kabul ediyorum. *

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

☐ Evet

☐ Hayır